

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กมล ฉายาวัฒนะ. เทคโนโลยีในการผลิตสื่อสิ่งพิมพ์. ใน วันสื่อสารแห่งชาติ, หน้า 18. คณะกรรมการจัดงานวันสื่อสารแห่งชาติ, บรรณาธิการ, กรุงเทพมหานคร : วิสดอม เซ็นเตอร์ จำกัด, 2531.
- กระทรวงสาธารณสุข. ศูนย์ประมวลข่าวสารอนามัยครอบครัว กรมอนามัย, กองอนามัยครอบครัว. ข่าวสารอนามัยครอบครัว, กรุงเทพมหานคร : กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2519.
- จุมพล รอดคำดี. สื่อมวลชนเพื่อการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- เชียรศรี วิวิษลิริ. สื่อสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน (Media of Adult & Nonformal Education). กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527.
- ณรงค์ สมพงษ์. สื่อเพื่องานส่งเสริมเผยแพร่. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2525.
- ทวีเกียรติ ประเสริฐเจริญสุข. การส่งเสริมองค์กรพัฒนาเอกชนไทย. ใน นิตยสารทางใหม่. ปีที่ 7 ฉบับที่ 4 หน้า 43-44. กรกฎาคม-สิงหาคม 2536.
- นันทวัน ยันตะฉิลก. รูปแบบจดหมายข่าวที่เหมาะสมในการเผยแพร่ความรู้ เรื่องการพัฒนาท้องถิ่นแก่กำนันและผู้ใหญ่บ้านสตรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิติศาสตร์พัฒนาการ. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.

- เนิน นวนคงรอด. การศึกษาบทบาทของสื่อในโครงการเร่งรัดการป้องกัน
และกำจัดหนู เน้นหนักในนาข้าว ปี 2526 ในจังหวัดปทุมธานี.
วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนา
การ. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- ประมะ สตะเวทิน. หลักนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์,
2529.
- ประเวศ ะสี. ปัจฉิมกถา. ในสรุปผลการสัมมนาวิชาการเรื่องทิศทางการ
พัฒนาประเทศ : ทัศนะประชาชนและองค์กรพัฒนาเอกชน ณ
ห้องประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 23-24 กุมภาพันธ์
2536. จัดโดย โครงการศึกษาทางเลือกการพัฒนา สถาบันวิจัย
สังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หน้า 181-189. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ปราโมทย์ เตชะเพ็ชวลีเศ. การวัดระดับการศึกษาประเทศโดยดัชนีการสื่อ
สาร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์
พัฒนาการ. บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- พีระ จิตรโสภณ. "ประเภทของสื่อสิ่งพิมพ์." ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ หน่วยที่ 1-7, หน้า 173-237.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2528.
- ไพบลูย์ วัฒนศิริธรรม. สัมภาษณ์เรื่อง อพช. กำลังคิดและทำอะไรในสถาน
การณ์ปัจจุบัน ในนิตยสารทางใหม่. ปีที่ 7 ฉบับที่ 4, หน้า 36-
39. กรกฎาคม-สิงหาคม 2536.
- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. การใช้สื่อมวลชนเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ :
ทฤษฎี งานวิจัย และข้อเสนอแนะต่อการศึกษาานิเทศศาสตร์พัฒนา
การ. วารสารนิเทศศาสตร์. ปีที่ 6 ฉบับเดือนสิงหาคม 2528.
กรุงเทพมหานคร : 2528.

- ลักษณะ มนธาตุผลิน. การเผยแพร่ข่าวสารด้านสาธารณสุขมูลฐานด้วยเอกสาร
เผยแพร่เรื่องอนามัยครอบครัว กับผลสัมฤทธิ์จากการให้เอกสาร
เผยแพร่. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
นิเทศศาสตร์พัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2524.
- วนิต มาลาศรี. ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้เผยแพร่ใน
โครงการพัฒนาที่ดินเค็มในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ, บัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- วรทัย เมฆสุด. การประเมินผลสื่อที่ใช้เผยแพร่ในโครงการแรงงานเด็กมูล
นิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต
สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ. บัณฑิตวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหา
วิทยาลัย, 2534.
- วันชัย ศิริชนะ. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์. การออกแบบสื่อสิ่ง
พิมพ์ หน่วยที่ 8-15 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531.
- วิไล แยมสาขา. ความคิดเห็นของผู้อ่านหนังสือพิมพ์ผู้ใหญ่ในจังหวัด
ราชบุรีเกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ผู้ใหญ่ ที่มีต่อโครงการรณ
รงค์ในด้านการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรกรม. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- ศรีสว่าง พัววงศ์แพทย์. บทบาทของรัฐ และ อพช. กับการพัฒนางานเด็ก
สตรี และสังคม. ในสรุปผลการสัมมนาวิชาการ เรื่องทิศทางการ
พัฒนาประเทศ : ทิศนะประชาชน และองค์กรพัฒนาเอกชน ณ ห้อง
ประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 23-24 กุมภาพันธ์
2533. จัดโดย โครงการศึกษาทางเลือกการพัฒนา สถาบันวิจัย
สังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. หน้า 69-80. กรุงเทพมหานคร-

- นคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- สนั่น ปัทมะทิน. ศัพทานุกรมสื่อสารมวลชน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2520.
- สมควร กวียะ และมาลี บุญศิริพันธ์. "วิเคราะห์และพัฒนาสิ่งพิมพ์เพื่อการศึกษาออกโรงเรียน." ใน รายงานผลการประชุมปฏิบัติการเจ้าหน้าที่ผู้ผลิตสื่อชาวบ้าน, หน้า 43-49. กรุงเทพมหานคร : กองพัฒนาการศึกษาออกโรงเรียน กรมการศึกษาออกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ, 2529. (อัดสำเนา)
- สมสุข บุญยะบัญชา. การพัฒนาองค์การพัฒนาเอกชนในงานชุมชนแออัด : ศักยภาพและทิศทางการพัฒนาแผนฯ ฉบับที่ 7. ในสรุปผลการสัมมนาวิชาการเรื่องทิศทางการพัฒนาประเทศ : ทิศนะประชาชนและองค์การพัฒนาเอกชน ณ ห้องประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 23-24 กุมภาพันธ์ 2533 จัดโดย โครงการศึกษาทางเลือกการพัฒนา สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 83-94. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- สิน ลือสวน. ทิศทางการพัฒนาสังคมและชุมชนแออัด. ในสรุปผลการสัมมนาวิชาการ เรื่องทิศทางการพัฒนาประเทศ : ทิศนะประชาชนและองค์การพัฒนาเอกชน ณ ห้องประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 23-24 กุมภาพันธ์ 2533 จัดโดย โครงการศึกษาทางเลือกการพัฒนา สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 95-104. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- สุวิทย์ จุงตระกูลรัตน์. การผลิตสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับชาวบ้าน. ลำปาง : ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคเหนือ, 2532.
- เสถียร เขยประทับ. ศักยภาพของสื่อมวลชนในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

เสวก นักร้อง. คุณลักษณะของหนังสือพิมพ์ฝ่ายนึ่งและจุลสารสำหรับชาวชนบทตามความคิดเห็นของผู้มารับบริการจากที่อ่านหนังสือประจำหมู่บ้านในจังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2528.

เอนก นาคบุตร. ภาพรวมบทบาทและพัฒนาการของ อพช. ไทยในการพัฒนาชนบทและสังคม. ในสรุปผลการสัมมนาวิชาการเรื่องทิศทางการพัฒนาประเทศ : ทิศนะประชาชน และองค์การพัฒนาเอกชน ณ ห้องประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 23-24 กุมภาพันธ์ 2533. จัดโดยโครงการศึกษาทางเลือกการพัฒนา สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, หน้า 33-64. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

เอี่ยมพร ทองกระจาย. พฤติกรรมอนามัยที่เกี่ยวข้องกับโรคอุจจาระร่วง. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการโรคอุจจาระร่วง ครั้งที่ 6, 2530.

ภาษาอังกฤษ

Caribbean Food Nutrition Institute "The Use of Mass Media in Food and Nutrition Programms Guidelines for Planner and Decision Maker." Kingston : Jamica, 1976.

C.I. Hovland, A.A. Lumsdaine and F.D. Sheffield. Experiments on Mass Communication : Studies in Social Psychology in World War II, Vol.3. New Jersey : Princeton University Press, 1949.

Everett M. Rogers and Floyd F. Shoemaker. Communication for Innovation, 2 d ed. New York : The Free Press, 1971.

_____. Communication of Innovation : A Cross-Cultural Approach. New York : The Free Press, 1973.

I.L. Janis and S. Feshbach. Effects of Fears Arousing Communications. Journal of Abnormal and Social Psychology 48, 1953.

James Q. Adams. Media Planning L D, Oxford : Aden Press, 1977.

John C. Merrill and Ralph L. Lowenstein. Media Messages and Man : new Perspective in Communication. New York : David Mckay Company Inc., 1971.

Joseph T. Klapper. The Effect of Mass Communication. New York : The Free Press, 1960.

Wilbur Schramm. Men Message and Media : A Look at Human Communication. New York : Harper & Row Publisher, 1973.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. ท่านคิดว่า จดหมายข่าวประชาสัมพันธ์มีขนาดรูปเล่มเป็นอย่างไร — 18
 ใหญ่ ค่อนข้างใหญ่
 เหมาะสมดีแล้ว ค่อนข้างเล็ก
 เล็ก
6. ขนาดตัวอักษรที่ใช้ในจดหมายข่าวประชาสัมพันธ์ — 19
 ใหญ่ ค่อนข้างใหญ่
 เหมาะสมดีแล้ว ค่อนข้างเล็ก
 เล็ก
7. ลักษณะการจัดรูปเล่ม (Lay Out) ของจดหมายข่าวประชาสัมพันธ์ — 20
 เหมาะสม น่าอ่านอย่างยิ่ง เหมาะสม น่าอ่าน
 เหมาะสมพอใช้ ไม่ค่อยเหมาะสม น่าอ่าน
 ควรปรับปรุง เพราะ.....
8. ภาพประกอบในจดหมายข่าวประชาสัมพันธ์ — 21
 มาก ค่อนข้างมาก
 เหมาะสมดีแล้ว ค่อนข้างน้อย
 น้อย
9. ท่านคิดว่า จดหมายข่าวประชาสัมพันธ์ควรมีกี่หน้า — 22
 4 หน้า 6 หน้า
 8 หน้า 10 หน้า
 10 หน้าขึ้นไป
10. การเผยแพร่จดหมายข่าวประชาสัมพันธ์ ควรจะออกเป็น — 23
 รายสัปดาห์ รายบิกซ์
 รายเดือน รายสองเดือน
 อื่น ๆ (ระบุ).....

ตอนที่ 3 : ความคิดเห็นและความต้องการต่อเนื้อหาในจดหมายข่าวประชาทรศน์

1. เนื้อหาที่ลงในจดหมายข่าวประชาทรศน์น่าสนใจ หรือไม่ _____ 24
- () น่าสนใจมากที่สุด () น่าสนใจมาก
 () น่าสนใจปานกลาง () น่าสนใจน้อย
 () ไม่น่าสนใจเลย เพราะ.....
2. ปริมาณเนื้อหาที่ลงในจดหมายข่าวประชาทรศน์ _____ 25
- () เหมาะสมมากที่สุด () เหมาะสมมาก
 () เหมาะสมปานกลาง () ไม่ค่อยเหมาะสม
 () ไม่เหมาะสมเลย เพราะ.....
3. ท่านคิดว่า การใช้ถ้อยคำ ส่วนวนภาษาในจดหมายข่าวประชาทรศน์ _____ 26
- () เข้าใจง่าย ชัดเจนมากที่สุด
 () เข้าใจง่าย ชัดเจนมาก
 () เข้าใจง่าย ชัดเจนปานกลาง
 () เข้าใจยาก ไม่ค่อยชัดเจน
 () ไม่เข้าใจเลย เพราะ.....
4. ท่านคิดว่า เนื้อหาในจดหมายข่าวประชาทรศน์น่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด _____ 27
- () น่าเชื่อถือมากที่สุด () น่าเชื่อถือมาก
 () น่าเชื่อถือปานกลาง () น่าเชื่อถือน้อย
 () ไม่น่าเชื่อถือ เพราะ.....

5. ท่านอ่านจดหมายข่าวประชาธรรมแล้ว ท่านชอบเนื้อหาในคอลัมน์ใดมากที่สุด (ระบุเพียง 1 ข้อ)
- () ข่าวหน้า 1 — 28
- () บทความประจำฉบับ — 29
- () บทสัมภาษณ์ — 30
- () ข่าวย่อย — 31
- () ปฏิทินข่าว — 32
- () ทักทาย — 33
6. ในการอ่านจดหมายข่าวประชาธรรม ท่านมีความเห็นอย่างไรต่อเนื้อหาในแต่ละคอลัมน์

คอลัมน์	ดีมาก	ดี	พอใช้	ไม่ค่อยดี	ไม่ดีเลย	
1. ข่าวหน้า 1						— 34
2. บทความประจำฉบับ						— 35
3. บทสัมภาษณ์						— 36
4. ข่าวย่อย						— 37
5. ปฏิทินข่าว						— 38
6. ทักทาย						— 39

7. ท่านต้องการให้เนื้อหาในจดหมายข่าวประชาทรศน์เน้นเกี่ยวกับเรื่องอะไร (โปรดตอบตามที่ต้องการมากที่สุด 3 ข้อ)
- () เกี่ยวกับการพัฒนาเฉพาะด้าน — 40
 - () เกี่ยวกับความเคลื่อนไหวในการทำงานของเอ็นจีโอ
กลุ่มต่าง ๆ — 41
 - () เกี่ยวกับการประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาด้านต่าง ๆ — 42
 - () เกี่ยวกับการสัมภาษณ์ นักพัฒนา/บุคคลในแวดวง เอ็นจีโอ — 43
 - () เกี่ยวกับการสรุปผลการอภิปราย สัมมนาในเรื่องการพัฒนา — 44
 - () เกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้นของ เอ็นจีโอ กลุ่มต่าง ๆ — 45
 - () เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นต่องานพัฒนาด้านต่าง ๆ — 46
 - () อื่น ๆ ระบุ..... — 47
8. ท่านต้องการให้ จดหมายข่าวประชาทรศน์ปรับปรุงในแง่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () เพิ่มข้อมูลเชิงวิชาการ — 48
 - () เพิ่มข้อมูลจริงที่เจาะลึก — 49
 - () เพิ่มความทันต่อเหตุการณ์ — 50
 - () เพิ่มคอลัมน์ให้หลากหลายขึ้น — 51
 - () เพิ่มการอธิบาย ส่วนวน ศัพท์เทคนิคเกี่ยวกับการพัฒนา — 52
 - () ลดบทความเชิงแสดงความคิดเห็น — 53
 - () เน้นการติดตามข่าวคราวสถานการณ์งานพัฒนาอย่างต่อเนื่อง — 54
 - () เพิ่มตัวอย่างประกอบในการเสนอข่าวการพัฒนา — 55
 - () เพิ่มการสรุปผลด้านดี ด้านเสียเกี่ยวกับงานพัฒนาอย่าง
ชัดเจน — 56
 - () อื่น ๆ (ระบุ)..... — 57

ตอนที่ 4 : การนำเนื้อหาในจดหมายข่าวประชาทรศน์ไปใช้ประโยชน์

ท่านคิดว่าท่านได้นำเนื้อหาในจดหมายข่าวประชาทรศน์ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ มากน้อยเพียงใด (โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับคำตอบของท่าน)

การใช้ประโยชน์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้รับ	
1. เป็นช่องทางติดต่อระหว่างท่านกับองค์กรพัฒนาเอกชน (เอ็นจีโอ) กลุ่มต่าง ๆ						— 58
2. เป็นข้อมูลอ้างอิงในการทำงาน						— 59
3. ชี้แนะ แก้ไข ปัญหาอุปสรรคในการทำงานได้						— 60
4. เพิ่มพูนความรู้ข่าวสารด้านงานพัฒนา						— 61

การใช้ประโยชน์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้รับ	
5. ทราบความคืบหน้าในการทำงานของเอ็นจีโอ กลุ่มต่าง ๆ						— 62
6. เป็นแนวทางในการริเริ่มนวนโยบาย/โครงการพัฒนาต่าง ๆ						— 63
7. พัฒนาความคิดของตัวเอง						— 64
8. เน้นย้ำ ความรู้ ความคิดเดิมของท่าน เพื่อประกอบการตัดสินใจ						— 65
9. ใช้สันทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่น						— 66

การใช้ประโยชน์	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ได้รับ
10. เป็นตัวอย่าง ไปปฏิบัติจริง					
11. ทราบข่าวสาร ด้านงานพัฒนา ในเรื่องใด เรื่องหนึ่ง อย่างต่อเนื่อง					

ตอนที่ 5 : พฤติกรรมการเปิดรับสื่อสิ่งพิมพ์ที่เผยแพร่ข่าวสารด้านงานพัฒนา

1. ท่านอ่านข่าวสารด้านงานพัฒนาจากสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจต่าง ๆ — 69
นอกเหนือจากจดหมายข่าวประชาสัมพันธ์ เช่น วารสาร จุลสาร
เอกสาร ฯลฯ บ่อยแค่ไหน
() อ่านเป็นประจำทุกครั้งที่ () อ่านบ่อยครั้ง
() อ่านบ้าง ไม่อ่านบ้าง () อ่านนาน ๆ ครั้ง
() ไม่อ่านเลย (ข้ามไปทำข้อ 3.)
2. ถ้าอ่าน โปรดระบุชื่อสื่อสิ่งพิมพ์เฉพาะกิจที่ท่าน — 70 — 71
อ่านบ่อยที่สุดเพียง 1 ฉบับ
.....

3. ท่านอ่านข่าวสารด้านงานพัฒนาจาก นสพ.รายวัน บ่อยแค่ไหน — 72
- () อ่านเป็นประจำทุกครั้งที่ () อ่านบ่อยครั้ง
- () อ่านบ้าง ไม่อ่านบ้าง () อ่านนาน ๆ ครั้ง
- () ไม่อ่านเลย (ข้ามไปทำข้อ 5.)
4. ในการอ่าน นสพ.รายวัน ท่านอ่านข่าวสารด้านงานพัฒนาจาก คอลัมน์ประเภทใดบ้าง บ่อยแค่ไหน

คอลัมน์	อ่าน ทุกครั้งที่	อ่าน บ่อยครั้งที่	อ่านบ้าง ไม่อ่านบ้าง	อ่าน นานๆครั้ง	ไม่อ่าน เลย	
1. ข่าว/วิเคราะห์						— 73
2. เศรษฐกิจ/ธุรกิจ						— 74
3. บทความ/ บทวิจารณ์						— 75
4. การศึกษา/ สตรี/สังคม						— 76
5. สารคดี/ เกร็ดความรู้						— 77
6. บทสัมภาษณ์						— 78
7. ตอบปัญหาผู้อ่าน						— 79

คอลัมน์	อ่าน ทุกครั้ง	อ่าน บ่อยครั้ง	อ่านบ้าง ไม่อ่านบ้าง	อ่าน นานๆครั้ง	ไม่อ่าน เลย
8.อื่น ๆ ระบุ...					

— 80

5. ท่านอ่านข่าวสารด้านงานพัฒนาจาก นสพ.รายสัปดาห์
บ่อยแค่ไหน

— 81

- () อ่านเป็นประจำทุกครั้งที่ () อ่านบ่อยครั้ง
() อ่านบ้าง ไม่อ่านบ้าง () อ่านนาน ๆ ครั้ง
() ไม่อ่านเลย (ข้ามไปทำข้อ 7.)

6. ในการอ่าน นสพ.รายสัปดาห์ ท่านอ่านข่าวสารด้านงานพัฒนา
จากคอลัมน์ประเภทใดบ้าง บ่อยแค่ไหน

คอลัมน์	อ่าน ทุกครั้ง	อ่าน บ่อยครั้ง	อ่านบ้าง ไม่อ่านบ้าง	อ่าน นานๆครั้ง	ไม่อ่าน เลย
1. ข่าวการเมือง/ เศรษฐกิจ/ สังคม					
2. บทความ/ บทวิจารณ์					
3. รายงานพิเศษ					

— 82

— 83

— 84

คอลัมน์	อ่าน ทุกครั้ง	อ่าน บ่อยครั้ง	อ่านบ้าง ไม่อ่านบ้าง	อ่าน นานๆครั้ง	ไม่อ่าน เลย	
4. สารคดี/เกร็ด ความรู้						— 85
5. บทสัมภาษณ์						— 86
6. ข่าว/สารคดี ต่างประเทศ						— 87
7. การศึกษา/ สตรี/วัฒนธรรม						— 88
8. นวนิยาย/ เรื่องสั้น						— 89
9. ตอบปัญหาผู้อ่าน						— 90
10. บทบรรณา- ธิการ						— 91
11. อื่น ๆ ระบุ..						— 92

7. ท่านอ่านข่าวสารด้านงานพัฒนาจาก นิตยสารรายปักษ์หรือรายเดือน บ่อยแค่ไหน
- () อ่านเป็นประจำทุกครั้งที่ () อ่านบ่อยครั้ง
 () อ่านบ้าง ไม่อ่านบ้าง () อ่านนาน ๆ ครั้ง
 () ไม่อ่านเลย
8. ในการอ่าน นิตยสารรายปักษ์หรือรายเดือน ท่านอ่านข่าวสารด้านงานพัฒนาจากคอลัมน์ประเภทใดบ้าง บ่อยแค่ไหน

คอลัมน์	อ่าน ทุกครั้งที่	อ่าน บ่อยครั้งที่	อ่านบ้าง ไม่อ่านบ้าง	อ่าน นานๆครั้ง	ไม่อ่าน เลย	
1. ข่าวการเมือง/ เศรษฐกิจ/ สังคม						— 94
2. บทความ/ บทวิจารณ์						— 95
3. สารคดี/เกร็ด ความรู้						— 96
4. บทสัมภาษณ์						— 97
5. ข่าวย่อ/ สารคดีต่าง ประเทศ						— 98

คอลัมน์	อ่าน ทุกครั้ง	อ่าน บ่อยครั้ง	อ่านบ้าง ไม่อ่านบ้าง	อ่าน นานๆครั้ง	ไม่อ่าน เลย	
6. การศึกษา/ สตรี/วัฒนธรรม						— 99
7. เทคโนโลยี/ สิ่งแวดล้อม						— 100
8. นวนิยาย/ เรื่องสั้น						— 101
9. ตอบปัญหาผู้อ่าน						— 102
10. อื่น ๆ ระบุ..						— 103

ศูนย์วิทยุกระจายเสียง
กรุณาส่งกลับคืนมาตามเจ้าหน้าที่โดยด่วน
ขอขอบคุณในความร่วมมือ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ดวงจิต เรืองฤทธิ์

ภาคผนวก ข.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประชาชนพรรคิน

จดหมายข่าวองค์กรพัฒนาเอกชน

ปีที่ 1 ฉบับที่ 6 สิงหาคม 2536

โสเภณีไทยในสื่อมวลชนต่างชาติ

เหล่าเก่าในขบวนการ

"รัฐทมิได้ถูกตีแม่โสเภณี สังกศาน-ทูตชี้แจงบก.โทม" (ผู้จัดการ 19 มิ.ย. 36)

"รัฐบาลยื่นประท้วงลงแมน แพลกรุงเทพฯ ว่าเมืองโสเภณี" (กรุงเทพธุรกิจ 3 ก.ค. 36)

จากกรณีที่นิตยสารโทมตีพิมพ์ภาพโสเภณีไทยขึ้นปกพร้อมบรรยายประกอบว่า "A customer and a bar girl in Bangkok" จนถึงนิยามกรุงเทพฯ ว่าเป็นเมืองโสเภณีของลงแมน ทำให้ปัญหาโสเภณีถูกหยิบยกขึ้นมาพูดกันอีกเป็นคำรบที่ 2 ในสมัยรัฐบาลชวน

คราวนี้ ทุกคนจะมุ่งประเด็นไปที่การรักษา 'หน้าตา' ของประเทศมากกว่าการแก้ไขปัญหาดังจะเห็นได้จาก 'โต้โผ' จอมร้องเรียนคราวนี้ คือ กระทรวงต่างประเทศและกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งไม่

สามารถทำอะไรได้ มากไปกว่าส่งจดหมายประท้วงและสั่งห้ามพจนานุกรมฉบับต้องห้ามเข้ามาจำหน่าย ทั้งที่เรารู้ว่าโสเภณีไทยมีเยอะจริง แต่ก็ไม่อยากให้คนอื่นมาพูด

เข้าทำนองที่ว่า 'เรื่องของข้า ใครอย่าแตะ'

ทั้งที่จริงแล้ว ประเด็นที่สื่อมวลชนต่างชาติเสนอเรื่องโสเภณีไทยนั้น มีมานานแล้ว และมีอยู่ทุก ๆ ปีในทุก ๆ รูปแบบของสื่อ ไม่ว่าจะเป็นวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือแม้กระทั่งสื่อศิลปะอย่างเพลงหรือละครเวที

แถมบางเรื่องยังให้ภาพลบเสียยิ่งกว่าโทมกับลงแมนอีก

จากข้อมูลใน "1 ทศวรรษของภาพโสเภณีไทยในสายตาต่างชาติ"

พบว่าแม้จะไม่มีนิตยสารโทมหรือลงแมนแล้ว ชื่อของเราเกี่ยวกับปัญหาโสเภณีก็ถูกกล่าวถึงไปทั่วโลกทั้งเอเชีย ยุโรป อเมริกา โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่สหรัฐอเมริกา

โทมฉบับวันที่ 2 สิงหาคม 2536 ลงเนื้อหาการกวาดล้างโสเภณีเด็กในประเทศไทย นับเป็นการตบหน้ารัฐบาลไทยอย่างแรง

อังกฤษ และเยอรมันตะวันตก และไม่ได้มีเฉพาะโสเภณีที่เป็นผู้หญิงเท่านั้น แต่ยังมีโสเภณีชายด้วย ดังจะเห็นได้จากนิตยสาร L' HEBBO ของสวิส-

ในฉบับ	
โสเภณีไทย	1
แรงงานหญิง	6

นิตยสาร L' HEBBO วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 1992 ออกในสวิสเซอร์แลนด์ ตีพิมพ์ทั้งภาพและเรื่องราวของโสเภณีชาย

เซอร์แลนด์ที่ลงทั้งปกและเนื้อหาอย่างครบถ้วน

แม้แต่เพลง One Night in Bangkok ของวงดนตรีในอเมริกาก็มีเนื้อหากล่าวถึงเมืองคาวจาโลกียอย่างกรุงเทพฯ แบบใช้คำที่สื่อความหมายทางเพศโดยเฉพาะ

ภาพลักษณ์ของโสเภณีไทยในสายตาต่างชาติจึงเป็นเสมือนเหล่าเก้าในขวดใหม่ที่จะต้องมียกเป็นระยะ ๆ

ในโอกาสนี้ "ประชาทรรศน์" จึงขอเปิดทรรศนะจากมุมมองของนักวิชาการด้านสื่อมวลชน และเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนต่อการเสนอข่าวโสเภณีของ

สื่อมวลชนต่างชาติ ซึ่งอาจเป็นข้อคิดต่อผู้เกี่ยวข้องดีกว่าจะมานั่งประท้วงหรือร้องเรียนเท่านั้น

ดร.ดรุณี หิรัญรักษ์ คณบดีคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้มุมมองในเรื่องนี้ในฐานะของนักวิชาการด้านสื่อมวลชนผู้หนึ่งไว้ว่า "ข่าวก็ต้องเป็นข่าว เหตุการณ์ก็ต้องเป็นเหตุการณ์ หน้าที่ของสื่อมวลชนจะต้องเสนอข้อเท็จจริงนั้นย่อมหมายความว่า เป็นข้อมูลที่ใกล้เคียงความจริงมากที่สุด ถ้าหากสื่อมวลชนต่างชาติมีการเสนอข้อมูลที่ผิดเพี้ยน กรณีที่เป็นความจริง เราก็ต้องยอมรับ แต่ถ้ายังมีอีก เราก็ต้องต่อสู้กลับไปเพราะนี่คือชื่อเสียงของประเทศ ในขณะที่เดียวกันรัฐบาลก็ต้องแก้ไขปัญหาโดยเร็วที่สุดไม่อย่างนั้นต่างประเทศจะได้แย้งว่า นี่เป็นข้อเท็จจริง"

"คำว่า โสเภณีนั้นถ้ามีการตีพิมพ์คงจะเป็นภาพลบค่อนข้างมาก แต่เราจะต้องมองว่าเป็นแง่ลบแบบไหน เท่าที่มีอยู่ในตอนนี้เป็นภาพลบในลักษณะที่ว่า เรามีโสเภณีมากเกินไป โดยเฉพาะโสเภณีเด็กซึ่งทำให้ทั่วโลกตะลึง จริง ๆ แล้วโสเภณีมีทั่วโลก แต่มีไม่กี่ประเทศที่มีโสเภณีเด็กมาก ตรงนี้ถือว่าเป็นความเสียหายต่อชาติอย่างมหาศาล แต่ก็คือความจริงที่เราจะต้องยอมรับ" ดร.ดรุณีกล่าว

สำหรับกรณีของลองแมนที่มีการจัดโชว์พจนานุกรมเล่มนี้หรือห้ามซื้อขายนั้น

ดร.ดรุณี หิรัญรักษ์
คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ดร.ดรุณีได้ให้ทรรศนะที่น่าจะเป็นข้อคิดแก่ผู้สั่งห้ามได้อย่างดีว่า "การที่เจ้าหน้าที่เลิกสั่งพจนานุกรมเล่มนี้เข้ามานั้นไม่ใช่การแก้ปัญหา ที่ควรทำคือจะต้องเลิกจำหน่ายทั่วโลกเลย การที่ปิดเฉพาะคนไทยนั้นเท่ากับว่าปิดหูปิดตาคนไทย เหมือนช่วงเหตุการณ์พฤษภาทมิฬที่ทั่วโลกเขารู้แต่คนไทยไม่รู้ ซึ่งเป็นเรื่องผิดอย่างมาก เราควรถอนหนังสือเล่มนี้ทั้งหมดไปทั่วโลกเลย" คณบดีคณะนิเทศศาสตร์กล่าวทิ้งท้ายไว้สำหรับอีกแง่มุมมองหนึ่งนั้นเป็นอดีตเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนด้านเด็กและผู้หญิงคุณศศิธร ดังคโณบล ซึ่งได้ให้ทรรศ-

ผู้ผลิต : สำนักข่าวทางเลือก

เจ้าของ : คณะกรรมการเผยแพร่และส่งเสริมงานพัฒนา (ผสพ.)

สำนักงาน : 530 ซ.เซนต์หลุยส์ 3 ถ.สาทรใต้ กทม. 10120 โทร.211-0906, 212-0542
แฟกซ์ : 211-7584

บรรณาธิการ : อัญชลี ชัยวพร

องค์กรร่วม : ฝ่ายข้อมูล กป. อพช.ภาคเหนือ และฝ่ายข้อมูล กป. อพช.ภาคอีสาน

พิธีสุนักรอักษร : พอตา ชูจินดา

นะต่อกรณีที่ต่างชาติมักพูดถึงโสเภณีไทย
ในแง่ลบนั้นว่า

“ต้องมองหลายด้าน ส่วนหนึ่งมันเป็นปัญหาภายในประเทศ เพราะลักษณะการเติบโตของประเทศทำให้เศรษฐกิจสังคม วัฒนธรรมเปลี่ยนไป เมื่อประเทศเจริญขึ้น วัฒนธรรมก็เปลี่ยน ความจริงก็ปรากฏ เหมือนการทำหนัง เราเป็นผู้สร้างภาพยนตร์ เรื่องราวในภาพยนตร์ที่ถูกสื่อออกมาโดยเจ้าของคือประเทศเรา เพราะฉะนั้นเราห้ามกันไม่ได้ที่จะให้คนอื่นที่เป็นคนคุมมองเราอย่างไร เพราะเราอยากสร้างหนังให้เขาดูทำไมล่ะ มันคือความจริงที่ปรากฏ”

“แต่ถ้ามองในแง่หนึ่ง ว่าต่างประเทศมาอยู่กับเราทำไม มันก็ถูก ในแง่เสรีภาพของคนในโลก เขามีสิทธิที่จะพูด ถ้าเราให้เหตุผลทั้ง 2 ฝ่าย คือเราที่เป็นคนสร้างภาพกับต่างชาติที่เป็นคนดูภาพ เขามีสิทธิที่จะวิจารณ์ได้ เราเล่นกันคนละบท เมื่อเกิดเรื่องเหล่านี้แล้ว ก่อให้เกิดทั้งผลบวกและลบ ทางบวกคือแรงบีบให้เจ้าของประเทศกลับมาทบทวนประเทศของตนเพื่อเกิดผลในความเปลี่ยนแปลง คนตื่นตัวกันมากขึ้น ส่วนหนึ่งน่าจะชอบคุณที่ประเทศอื่นเขามองว่า ประเทศเราน่าแล้ว แม้ว่า

ศศิธร ตั้งคโณบล
อดีตเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน
ด้านเด็กและผู้หญิง

เราจะรู้สึกสะเทือนใจมากและเขาควรจะขอโทษเราเท่า ๆ กับที่เราต้องขอบคุณเขาด้วย” คุณศศิธรกล่าว

สำหรับข้อเสนอแนะถ้ามีสื่อมวลชนต่างชาติเสนอภาพด้านลบเช่นนี้อีก คุณศศิธรกล่าวว่า “โอกาสที่ต่างประเทศตีพิมพ์ภาพลบเกี่ยวกับเมืองไทยคงมีการระมัดระวังมากขึ้น เพราะเห็นว่าเรามีปฏิภิกิริยาในกรณีของลงแมน แต่ถ้ายังมีสื่อมวลชนต่างประเทศทำเรื่องนี้อีก เราต้องดูว่า

ภาพสาวไทยตีพิมพ์บนหน้าปกนิตยสาร
ท่องเที่ยวของญี่ปุ่น

หน่วยงานนั้นทำอะไร ถ้าเป็นองค์กรสื่อมวลชนที่ทำไปเพื่อสร้างสรรค์ เราควรจะประสานงานกับเขาให้ได้ข่าวสารที่ชัดเจนยิ่งขึ้น แต่ถ้าเป็นรายงานเพื่อมุ่งหวังธุรกิจอย่างกรณีเลาด้าแอร์ เราก็ต้องเล่นงานเขาเลย เราจะต้องไม่ยอมให้แรงมากินชากคพของเรา ทำไมไม่ให้เราจัดการกับชากคพของประเทศเราเอง”

๑ ทศวรรษของโสเภณีไทยในสายตาต่างชาติ*

2527-2536

2527	สหรัฐอเมริกา หนังสือพิมพ์	นิวยอร์กไทม์ฉบับวันที่ 25 มิ.ย. 1984 พาดหัวข่าวใหญ่ว่า กรุงเทพมหานคร แปลว่า “เมืองนางฟ้า” และที่นี้ก็มีนางฟ้าถึง 7 แสนคน ซึ่งชายในราคาถูก มีตำรวจเป็นตำรวจสำคัญ บางรายคุมตัวเอง
2528	เยอรมัน หนังสือพิมพ์	หนังสือพิมพ์บิลด์ ไซดุงของเยอรมันตะวันตกตีพิมพ์เรื่องผู้หญิงไทยที่ไปค้าประเวณีในเยอรมันกลายเป็นโสเภณีพลัดถิ่น
	สหรัฐอเมริกา นิตยสาร	Newsweek ประจำวันที่ 2 ก.พ. 1985 รายงานว่า ผู้ชายเยอรมันตะวันตกนิยม ‘ซื้อ’ หญิงไทยไปเป็นภรรยา มีเอเยนต์ทั่วประเทศถึง 200 แห่ง
	สวีเดน นิตยสาร	สแกนแอร์ ฉบับ 17 ประจำวันที่ 15 พ.ค. 1985 รายงานว่าทุก ๆ หนึ่งในสิบของเด็กหญิงอายุระหว่าง 14-24 ปี หาเลี้ยงชีพด้วยการขายตัว

1 ทศวรรษของโสเภณีไทยในสายตาต่างชาติ*

2527-2536

2529	สวีเดน วิทยุ	วิทยุสวีเดนช่อง 1 ออกอากาศรายการ "การซื้อเจ้าสาวที่กรุงเทพฯ ถึง 2 ครั้งซ้อนกันในวันที่ 3 และ 5 มิ.ย. 1986 โดยกล่าวว่า กรุงเทพฯ เป็นแหล่งเสื่อมโทรมทางการค้าประเวณี โดยเฉพาะพัฒนาพงศ์ มีการเชิญชวนด้วยวิธีการต่าง ๆ ขณะทำข่าวผู้สื่อข่าวก็ถูกปล้น
2530	สแกนดิเนเวีย นิตยสาร	นิตยสารในกลุ่มประเทศสแกนดิเนเวียยกให้ประเทศไทยเป็น "เซ็กซ์แลนด์ แฉธุรกิจน้ำกาม" พร้อมลงภาพเปลือยหญิงไทยคู่กับพระพุทธรูป
2531	สหรัฐอเมริกา เพลง อังกฤษ นิตยสาร	ละครเพลงเรื่อง CHESH เล่าที่สหรัฐอเมริกา มีเพลงประกอบชื่อ One Night in Bangkok โดยกล่าวถึงกรุงเทพฯ ในฐานะแหล่งกามารมณ์พร้อมใช้คำเสียดสีสื่อความหมายการร่วมเพศกับชีวิตหนึ่งคืนในกรุงเทพฯ นิตยสารสกายประจำเดือนเมษายน ลงบทความเรื่อง "ตลาดค้าเนื้อสด" ถึง 6 หน้าเต็ม โจมตีว่า ไทยเป็นตลาดค้าเนื้อสดที่ใหญ่ที่สุดและราคาถูกที่สุด มีโสเภณีถึง 2 ล้านคน เฉพาะที่กรุงเทพฯ มีถึง 20% ของคนกรุงเทพฯ และอ้างคำพูดของมรว.ศีกฤทธิ ปราโมชที่กล่าวในกฎเกตุว่า "อยากจะทำเงินและก็ขายตัวสิ ไม่ต้องไปอับอายอะไร ในเมื่อที่ไหน ๆ เขาก็ทำอย่างนี้ทั้งนั้น ถ้าหากไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร ไปที่พัทยาสิ แล้วจะรู้เอง"
2532	สหรัฐอเมริกา นิตยสาร	ชาร์ลส์ พี วอลเลอร์ คอลัมน์นิสต์อิสระของนิตยสารไทม์ ตีพิมพ์รายงานพิเศษเรื่อง "แดนทาสเดือนศตวรรษ 20" กล่าวถึงการกักขัง การซื้อขายผู้หญิง พ่อแม่ทางเหนือชอบนำเด็กมาขาย โดยโสเภณีเด็กอายุเฉลี่ย 14 ปี
2533	สหรัฐอเมริกา ละคร นิวซีแลนด์ หนังสือพิมพ์ มาเลเซีย หนังสือพิมพ์ อังกฤษ นิตยสาร สหรัฐอเมริกา โทรทัศน์ ญี่ปุ่น นิตยสาร	บรอดเวย์เสนอละครเรื่อง MISS SAIGON เป็นเรื่องของสาวเวียดนามที่หันมาประกอบอาชีพโสเภณีที่กรุงเทพฯ เพราะความจำเป็น ละครได้พาดพิงถึงพัฒนาพงศ์ในฐานะแหล่งบันเทิงของการค้าประเวณี หนังสือพิมพ์ News Truth พาดหัวข่าวการค้าประเวณีของโสเภณีไทยในนิวซีแลนด์ถึงขนาดปลอมตัวเป็นผู้ชาย หนังสือพิมพ์ News Strait Time ประจำวันที่ 22 มีนาคม รายงานห้ามหญิงไทยที่เป็นโสเภณีเข้าชารวักเพื่อป้องกันการลักลอบค้าประเวณี นาย Patrick Gauvain ช่างภาพฝรั่งเศสตีพิมพ์หนังสือชื่อ "Thai Girls" โดย Shrimp Studio ในฮ่องกงเป็นผู้จัดพิมพ์ ลงภาพหญิงไทยเปลือยกายถ่ายรูปกว่าร้อยภาพ พร้อมบรรยายสรรพคุณของหญิงไทยเป็นโคลงกลอนต่าง ๆ ที่แปลมาจากกวีนิพนธ์ของศรีปราชญ์ สุนทรภู่ น.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช พิมพ์สาย อมรพันธ์ ชาย ในราคาเล่มละ 15 ปอนด์ โทรทัศน์ ABC ของสหรัฐอเมริกา แพร่ภาพสารคดีกล่าวหาเมืองไทยเป็นแหล่งบริการทางเพศ และมีการขายเซ็กซ์เป็นอันดับหนึ่งของโลก โดยออกอากาศขณะที่นายกรัฐมนตรีจะเดินทางไปอเมริกา นิตยสาร TEMIS ประจำฉบับวันที่ 5 กันยายน ลงบทความเรื่อง "100 สาวงามจากแดนสยาม" โดยเปิดเผยว่า จำนวนโสเภณีในประเทศไทยมีมากกว่าครู ผู้หญิงที่บรรลุนิติภาวะโดยเฉลี่ยประมาณ 1 ใน 30 คนจะเป็นโสเภณี ภาพที่เลือกมาตีพิมพ์นั้นมิทั้งสาวบริการ และภาพชีวิตของคนไทยริมคลองรวมทั้งภาพนักศึกษาชาวธรรมศาสตร์ ถึง 4 คน ติดกับภาพสาวบริการ พร้อมทั้งคำบรรยายที่สื่อไปในทางการขายบริการทางเพศ ก่อให้เกิดการฟ้องร้องจากคณาจารย์และนักศึกษาธรรมศาสตร์

1 ทศวรรษของโสเภณีไทยในสายตาต่างชาติ*

2527-2536

2534	อังกฤษ หนังสือพิมพ์	หนังสือพิมพ์ ซัน ประจำฉบับวันที่ 27 สิงหาคม เสนอบทความเรื่อง "Children in Chains" โดยนายวิก คิสตอด เน้นพ่อแม่ขายเด็กเพราะความยากจน บางรายอายุ 4 ขวบก็กลายเป็นโสเภณีก็มี โดยอ้างแหล่งข่าวที่เป็น นักการทูตอเมริกัน
	สหรัฐอเมริกา นิตยสาร	นิตยสาร Rolling Stone ตีพิมพ์รายงานเรื่อง "Death in the Candystore" พาดพิงถึงเมืองไทยในด้านลบ ไม่ว่าจะเป็นการคอร์ปชั่น โสเภณี ยาเสพติด และเอดส์
2535	สวิสเซอร์แลนด์ นิตยสาร	นิตยสาร L' HEBBO ประจำฉบับวันที่ 6 กุมภาพันธ์ ลงข่าวเรื่องของการซื้อขายเกย์เด็กผู้ชาย พร้อมตีพิมพ์ ภาพขึ้นปก และรายงานว่าที่พัทธาเป็นช่องทางที่ใหญ่ที่สุดในโลก
	สหรัฐอเมริกา	นิตยสาร Rolling Stone ประจำเดือนมีนาคม ขนานนามกรุงเทพฯ นิตยสารว่าเป็น "นครแห่งกามเสรี"
	ออสเตรีย นิตยสาร	เลาด้าแอร์ ตีพิมพ์นิตยสารประจำสายการบินว่า เมืองไทยเป็นแหล่งการค้าประเวณี พร้อมลงรูปโฆษณาให้มา เที่ยวโสเภณีในไทย
2536	สหรัฐอเมริกา นิตยสาร	นิตยสาร Time ประจำฉบับวันที่ 21 มิถุนายน ตีพิมพ์ภาพชายฝรั่งกอดหญิงไทย พร้อมคำประกอบภาพว่า "A customer and a bar girl in Bangkok" เพื่อประกอบการรายงานเรื่อง sex for sale โดยให้ตัวหนังสือ ปิดหน้าปิดตาของผู้ชายไว้ แต่ให้ผู้หญิงไทยเห็นหน้าชัดเจน
	อังกฤษ พจนานุกรม	สำนักพิมพ์ดองแมนบัญญัติคำว่า Bangkok ใน Dictionary of English Language and Culture ว่า the capital city and main port of Thailand. It is famous for its TEMPLES and other beautiful buildings, and is also often mentioned as a place where there are a lot of PROSTITUTES.
	สหรัฐอเมริกา นิตยสาร	นิตยสาร TIME ฉบับวันที่ 2 สิงหาคม ลงรายงานเรื่อง "SKIRMISH IN THE SEX-TRADE WAR" ซึ่งมี เนื้อหาเกี่ยวกับการกวาดล้างโสเภณีเด็กของประเทศไทย
ไม่ทราบปี	สหรัฐอเมริกา หนังสือ	PAUL THEROX นักเขียนเรื่องเดินทางและนวนิยายชาวอเมริกันกล่าวถึง กรุงเทพฯ ว่าเป็นเมืองอภิมหาพิลึก แห่งวัดวากับช่องโสเภณี Lee Daniel แต่งหนังสือชื่อ BANGKOK-By NIGHT บอกว่าผู้หญิงที่ทุกคนเป็นเหยื่อใจง่าย ถ่มแถมมาให้เลือกเด็กสาวในเครื่องแบบ นักศึกษาคนอื่น
ไม่ทราบปี	อังกฤษ โทรทัศน์	โปรดักชันเฮาส์ในอังกฤษแห่งหนึ่งถ่ายทำสารคดีเรื่อง Foreign Body กล่าวถึงชีวิตโสเภณีรายหนึ่ง โดย ตีแผ่ให้เห็นถึงย่านค้าขายผู้หญิงอย่างพัฒนาพงศ์อย่างเจาะลึก ฉายในสถานีโทรทัศน์ช่อง 4 ของอังกฤษ
ไม่ทราบปี	สหรัฐอเมริกา นิตยสาร	นิตยสาร Esquire ตีพิมพ์นวนิยายขนาด 10 หน้า เกี่ยวกับชีวิตของนักข่าวโทรทัศน์ที่เดินทางเข้ามากรุงเทพฯ เนื้อหาประสบการณ์ชีวิตในพัฒนาพงศ์

* รวบรวมเฉพาะที่ตีพิมพ์ในสิ่งพิมพ์ไทย จากเพิ่มข้อมูลของ คณะกรรมการเผยแพร่และส่งเสริมงานพัฒนา และมูลนิธิผู้หญิง

แรงงานหญิง หยาดเหงื่อที่รอความหวัง

17 วัน ของการประท้วงที่ไทยเกรียง และหน้าทำเนียบเมื่อเดือนกรกฎาคมเป็นที่รับรู้ของคนส่วนใหญ่ว่า นี่คือการสำคัญขอ ขบวนการแรงงานไทยหลังจากถูกปิดปาก โดยคณะ ร.ส.ช.มานานนาน

จะมีสักกี่คนที่จะมองในอีกมุมหนึ่งว่า วิกฤตแรงงานหญิงไทยกำลังก้าวสู่ความ ยุ่งยากอีกขั้นหนึ่ง

เพราะในจำนวนคนงาน 376 คนที่ บริษัทไทยเกรียงปลดออก โดยต้องการนำ เครื่องจักรกลมาทดแทนนั้น ปรากฏว่า เป็น ชายเพียง 66 คน ที่เหลือเป็นผู้หญิง ซึ่งมี อายุโดยเฉลี่ย 35-40 ปีเป็นส่วนใหญ่

แม้แต่ ผู้ร่วมชุมนุมประท้วงนั้นก็ เป็นสาวฉันทนามากกว่าครึ่ง จนถึงขนาด พล.ต.ท.จำลอง เอี่ยมแจ่มพันธ์ ดัดสินใจนำ กำลังตำรวจหญิงมารับมือ ในช่วงที่คณะ ผู้ประท้วงมาร่วมกันที่หน้าทำเนียบ

และถ้าหากว่า การปลดคนงานที่ไทย- เกรียง คือขั้นแรกที่จะมีอีกหลายโรงงานทำ ต่อ โดยเฉพาะโรงงานสิ่งทอทั้งหลาย นั้น ก็หมายความว่า แรงงานหญิงไทยกำลังตก อยู่ภาวะลำบากอีกแล้ว

แรงงานหญิงในสังคมเมือง

จากการสำรวจข้อมูลเรื่องแรงงาน หญิงของดร.สุวิธา ทอมป์สัน พบว่าปัจจุบัน ผู้หญิงก้าวเข้ามาในตลาดแรงงานประมาณ ครั้งหนึ่งใกล้เคียงกับชาย ในช่วงปี 2528- 2532 ผู้หญิงชนบทต้องละทิ้งอาชีพมากกว่า

แรงงานชายกว่า 2 ล้านคน

โดยเฉพาะในโรงงานที่เกี่ยวกับสิ่งทอ หรือเสื้อผ้า นั้น มีผู้หญิงมากกว่าหลายเท่า กล่าวคือ ปี 2535 แรงงานหญิงในโรงงาน สิ่งทอมีถึง 191,832 คน เป็นชาย 79,254 คน

เมื่อโรงงานสิ่งทอมีความต้องการจะ นำเครื่องจักรกลมาใช้แทนคนแล้ว นั้นก็ หมายความว่าผู้หญิงมีอัตราความเสี่ยงที่จะ ถูกปลดมากที่สุด

สิ่งที่น่าหวาดหวั่นก็คือ คนงานหญิง ที่มีอายุนั้นมีแนวโน้มที่จะถูก 'แต่ง' ก่อน

กรณีที่ไทยเกรียงจะเป็นตัวอย่างได้ดี เพราะในจำนวนคนงาน 376 คนนั้น มีอายุ มากเฉลี่ย 35-40 ปี อายุงาน 20 กว่าปี มีภาระหนี้สินและภาระครอบครัว ต้องส่งเสีย ลูก จะเกิดอะไรขึ้นตามมากับลูกหลานและ ครอบครัวของเธอ

ดร.ธีรนาถ กาญจนอักษร ได้กล่าวถึง แรงงานหญิงไว้ว่า "แรงงานหญิงที่เข้ามา สู่งานรุ่นแรก ๆ จะเป็นแรงงานราคาถูก และมีมือต่ำตลอดชาติ คือต่ำมาแต่เดิม และ จะต่ำไปอีกนาน โดยไม่ได้รับการปรับฝีมือ โดยสิ้นเชิง..."

ด้วยเหตุนี้ จึงไม่น่าแปลกใจนักที่ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน จะกล่าวว่า มี เพียงประมาณร้อยละ 5 ของผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมและอาชีพ ด้านอุตสาหกรรมและ การบริการเป็นแรงงานสตรี

แนวโน้มในการพัฒนาฝีมือแรงงาน

หญิงในอนาคตจึงเป็นเพียงแสงสว่างในยาม โกล้ำค่ำ ที่เต็มไปด้วยความคลุมเครือ เพราะ แม้แต่ประธานอุตสาหกรรมสิ่งทอไทยก็ได้ กล่าวด้วยว่า "การใช้เครื่องจักรสมัยใหม่ให้ ผลผลิตสูง เพราะค่าแรงงานคนงานขึ้นตลอด และเมื่อใช้คนงานน้อยลง คนงานก็ต้องมี ทักษะสูงขึ้น อย่างน้อยต้องจบ ม.3 การ ฝึกลูกจ้างนั้นฝึกได้ก็จริง แต่คนเก่ามีค่าแรง สูง จึงต้องเอาเด็กที่เรียนจบใหม่เข้ามา งาน เพราะจะประหยัดต้นทุนได้ดีกว่า..."

จะเกิดอะไรขึ้นกับแรงงานหญิงเหล่านี้ เมื่อถึงวันนั้นเข้าจริง ๆ

ปัจจุบันกับชีวิตที่เสี่ยงภัย

การที่จะหวังว่าแรงงานหญิงจะได้ เรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะนั้น ดูจะเป็นเรื่อง ที่เป็นไปได้น้อย เพราะแม้แต่สุขภาพความ เป็นอยู่ในโรงงานก็เต็มไปด้วยภัยอันตราย ที่ไม่รู้ว่าจะมาเมื่อไร

กรณี 188 ชีวิตที่จากไปในโรงงาน เคเคอร์คือข้อพิสูจน์ได้อย่างดี ในจำนวนนี้ เป็นหญิงถึง 159 คน

เพราะนายจ้างจะไม่ใส่ใจว่า คนงาน จะอยู่ในสภาพเช่นไร อาคารจะแข็งแรงทนทาน หรือไม่ ไม่อย่างนั้น อาคารจะล่มลงอย่าง รวดเร็วในเวลาเพียง 20 นาที

จากการทำงานของคณะกรรมการ เฉพาะกิจตรวจโรงงานมลพิษ พบว่า ชีวิต ของคนงานโดยเฉพาะคนงานหญิงในสิ่งทอ นั้น จะต้องเสี่ยงภัยถึง 99%

ไม่ว่า จะเป็นโรงงานที่ไม่มีสัญญาณเตือนภัย

หรือภัยจากโรคฝุ่นฝ้าย เพราะในตอนนี้ตัวเลขของคนงานหญิงที่เป็นโรคปอดอักเสบมีแต่จะสูงขึ้นเรื่อย ๆ แม้จะมีการตรวจสอบสภาพในหลาย ๆ โรงงานแต่ก็ไม่เพียงพอ

แม้ว่าอาการของโรคจะไม่ได้แสดงผลชัดในเวลานี้ แต่ก็น่าอดเป็นห่วงไม่ได้ว่า ในบ้านปลายแห่งชีวิต โรคเหล่านี้แสดงผลในเวลานั้น เธอเหล่านั้นจะเป็นอย่างไร

'แม่บ้าน' ในต่างแดน

จากภัยแล้งที่กระหน่ำซ้ำเติมไม่รู้จบจนคนในต่างจังหวัดตัดสินใจอพยพเข้ามาขายแรงงาน และหนึ่งในทางเลือกการขายแรงงานหญิงไทย คือการเป็นแม่บ้านในต่างแดน

ไต้หวัน แคนาดา ฮองกง คือตลาดที่จัดส่งแม่บ้านไปค่อนข้างมาก โดยเฉพาะ

'ฮ่องกง'

ภาพสวยหรูที่คนบริษัทจัดหางานวาดไว้ คือ ค่าจ้างขั้นต่ำประมาณ 11,000 บาท และวันหยุด 1 วัน

แต่ใครจะรู้ว่า ชีวิตของหญิงไทยในต่างแดนไม่ได้มีแค่ 'จินตภาพ' เท่านั้น

ปัญหาการถูกเอาเปรียบจากบริษัทนายหน้าในไทย ถูกนายจ้างหลนลาม ยังคงมีให้เห็นอยู่เสมอ ในสื่อยอดของปัญหาก็คือ ภาษา

มันมีใช่งานหนักที่จะต้องเผชิญกับความจริงของฝันสลายอย่างโดดเดี่ยวในต่างแดน

ถึงเวลาที่รัฐจะต้องจริงจัง

จากปัญหาคมนานหญิงที่มีแนวโน้มว่าจะต้องถูกปลด จำนวนมากในอนาคตอันใกล้นี้พร้อมทั้งความช่วยเหลือแก่แม่บ้านรับจ้างในต่างแดนที่เกิดขึ้น

พอจะเป็นหลักฐานที่รัฐควรจะมา

'เล่น' ด้วยหรือยัง

แม้ว่า คำสั่งจาก พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธสามารถสลาย 'ม็อบ' เมื่อวันที่ 17 ก.ค. ได้ แต่นั่นก็มีใช้การแก้ปัญหาอย่างถอนรากถอนโคน

ในขณะที่เดียวกัน นายจ้างยังคงคิดเสมอว่า จะต้องปลดคนงานออก

เช่นเดียวกับที่ บริษัทส่งแม่บ้านในต่างแดนที่ยังแสวงหาผลกำไรเกินเหตุ

ปัญหาเหล่านี้ ถ้าเริ่มมีการแก้ไขเตรียมการตั้งแต่บัดนี้ ด้วยความจริงใจแล้ว มันไม่ยากเกินแก้อย่างแน่นอน

กระทรวงแรงงานกำลังจะตั้งในเร็วนี้ เราหวังว่าประเด็นปัญหาเหล่านี้คงได้รับการพิจารณาอย่างจริงจัง จากคนของรัฐที่มีวิญญานช่วยเหลืออย่างแท้จริง

มิใช่แค่สรรหาคำแห่งใหม่ในกระทรวงแรงงานเท่านั้น

ศูนย์วิทยุทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สนทนาสิ่งแวดล้อม'36

18-19 ธันวาคม 2536

ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์

อันเนื่อง

18-19 กันยายน 36 การฟื้นฟูลุ่มน้ำโดยองค์กรประชาชน โดย กป.อพช.ภาคเหนือ

20-22 ตุลาคม 36 บทบาทของชาวบ้านในการอนุรักษ์ป่าชายเลน ป่าพรุ และป่าบก โดย กป.อพช.ภาคใต้

30-31 ตุลาคม 36 ระบบนิเวศอีสาน : ภูมิปัญญาชาวบ้าน โดย กป.อพช.ภาคอีสาน

ปฏิทินข่าว

28 สิงหาคม กรุงเทพฯ

มูลนิธิทอไบทองเปาต์ จัดสัมมนาวิชาการในหัวข้อเรื่อง “วิกฤติการณ์แรงงาน : นายจ้าง ลูกจ้าง รัฐบาล ควรรับมือทาทอย่างไร” ณ ห้องกิ่งทอง โรงแรมเอเชีย เวลา 8.30-17.00 น. ค่าร่วมสัมมนาท่านละ 600 บาท สำรองที่นั่งได้ที่ 541-6468, 541-6416

- ระบบนิเวศน์อ่าวไทย และปัญหาการทำลายทรัพยากรชายฝั่ง (ดร.สุพล สุฑาวรา)

ตั้งแต่เวลา 9.00-16.00 น. ณ ห้องประชุม CHINA ROOM ศูนย์ฝึกอบรมวนศาสตร์ชุมชนแห่งภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

29 สิงหาคม เกษตรศาสตร์

มูลนิธิสิป นาคะเสถียร จัดประชุมเรื่อง “การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 3” ในหัวข้อต่าง ๆ คือ

- การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ศ.ดร.ปริญญา นุตาลัย)
- น้ำเสีย และวิธีการบำบัด (ศ.ดร.ธงชัย พรรณสวัสดิ์)

18-19 กันยายน อวศวกรมวงศ์สนิท

อวศวกรมวงศ์สนิทและเพื่อนพ้องศิลปิน เชิญร่วมงาน “บาติคและลวดลาย สีสันของธรรมชาติ” โดยมี คุณชาวี แซ่ตั้ง และนภัส อัครไชยชาญเป็นผู้แนะนำ

สนใจติดต่อสอบถามรายละเอียดได้ที่ พรรณธิพา เตมะศิริ โทร.(033)351-494 (รับจำนวนจำกัด)

ประชาทรรศน์

สำนักข่าวทางเลือก

530 ซ.เซ็นต์หลุยส์ 3 ถ.สาทรใต้

ยานนาวา กรุงเทพฯ 10120

โทรศัพท์ 211-0906, 212-0542

โทรสาร 211-7584

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สิงตีพิมพ์

ประชาชนธรรมดา

จดหมายข่าวองค์กรพัฒนาเอกชน

ปีที่ 1 ฉบับแรก กพ. 2536

ในฉบับ

“อภิปรายสาธารณะ” นำ มีแต่คนของรัฐเพียบ

รัฐควโอบอ้อมอภิปรายสาธารณะ (PUBLIC HEARING) ร่างพรหมทัณฑ์การนำฉบับแรก เปรียบระดมความคิดเห็นจากภาคีรัฐประชาและเอกชน แต่องค์กรพัฒนาเอกชนได้วันเชิญแบบนับหัว

เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2536 ที่ทำเนียบรัฐบาล กระทรวงวิทยาศาสตร์และสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้จัดสัมมนา ร่างพร. ทิ้งยากรน้ำ โดยมีนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ นักกฎหมาย และผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ รวม 150 คน เพื่อเสนอข้อคิดเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายนำฉบับแรกนี้ ซึ่งนายอริชัยดิษฐ์ เลขาธิการ สำนักกฎหมายรัฐมนตรีกล่าวว่าเป็นกฎหมายฉบับแรกที่มีการเปิดอภิปรายสาธารณะหรือ public hearing มากที่สุด

แต่ปรากฏว่า ผู้เข้าร่วมการสัมมนาส่วนใหญ่จะมาจากหน่วยงานราชการและภาคธุรกิจแทบทั้งสิ้น

นับตั้งแต่ผู้อภิปรายบนเวทีและผู้เข้ารับฟังการสัมมนา โดยหน่วยงานเอกชน ที่ได้รับเชิญเข้าร่วมในครั้งนี้ได้แก่ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย มูลนิธิฟอร์ด มูลนิธิชัยพัฒนา มูลนิธิสถาบันวิจัยกิจการพัฒนาประเทศ สถาบันพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงตอนล่าง และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์

รายละเอียดในร่างพร. ฉบับนี้ยังคงยืนยันบน ‘อำนาจรัฐ’ เป็นหลัก โดยที่รัฐมีอำนาจตั้งแต่การเป็นเจ้าของแหล่งน้ำธรรมชาติ รวมทั้งการบริหารน้ำ โดยคณะกรรมการบริหารน้ำ จะมาจากทั้งส่วนกลางและภูมิภาค ซึ่งจะ เป็นเจ้าหน้าที่ราชการและผู้ทรงคุณวุฒิแทบทั้งสิ้น. ในส่วนการเข้าร่วมของผู้ใช้น้ำนั้น กำหนดไว้เพียงว่า ‘ให้พยายามแต่งตั้งจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรน้ำจำนวนหนึ่งด้วย

นายอัคร จารุจินดา ตัวแทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้เหตุผลว่าในระยะแรกนี้จำเป็นต้องเน้นที่ข้าราชการและผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อเลี่ยงให้เกิดปัญหาน้อยที่สุด

ในส่วนของภาครัฐก็ได้มีการกำหนดเขตต้นน้ำลำธารไว้อย่างชัดเจนโดยได้กำหนดขอบเขตของพื้นที่ยึดครองพื้นที่ทั้งจับกุมและรื้อถอนทำลาย ซึ่งนายบุญยก วรรณนฤติ ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีได้เสนอแนะว่า คนที่ทำผิดส่วนใหญ่คือเกษตรกรที่มีความจำเป็นคือการอุปโภค ซึ่งจะต้องเป็นปัญหาต่อไปอย่างแน่นอน

ตัวแทนคนเดียวจากภาคธุรกิจ นายณรงค์ โชควัฒนา ประธานกรรมการบริหารในเครือสหพัฒน์บุยุลย์ กล่าวว่า พรบ. ฉบับนี้ดี อย่างน้อยที่สุดก็มองของคนรับผิดชอบ คือ เป็นแพะรับบาปได้ แต่ไม่มั่นใจว่ากฎหมายจะแก้ปัญหาหน้าได้

นายณรงค์ได้ยกตัวเลขที่แสดงถึงการสูญหายของป่าไม้ในระยะเวลา 30 ปี โดยเฉลี่ยถึงปีละ 3 ล้านไร่ ซึ่งนายณรงค์เห็นว่า ป่าไม้กับน้ำเป็นของคู่กันไม่มีป่าก็ไม่มีน้ำ สิ่งที่ควรพิจารณาคือต้องรักษาป่า

เจาะลึก ดงก. น. 3

รัฐเจียดเงินทอน อพช. น. 6

ปฏิทินข่าว อพช. น. 8

คนเหนือเอกรียด รวมพลังต้านเขื่อนแม่กลอง

ตัวแทนเหนือแม่กลอง ป่าถูกทะเลหลวง ตลอดจนระดมกำลังนักพัฒนา นักศึกษาและชาวเขมรชาย สักคำในการสร้างเขื่อนและโครงการน้ำแม่กลอง

เมื่อวันที่ 29 มกราคมที่ผ่านมา คณะกรรมการประสานงานนิสิตนักศึกษาภาคเหนือ (คป.น.น.) ร่วมกับองค์กรพัฒนาเอกชนเหนือและชาวบ้าน จัดสัมมนาเรื่อง ภาพรวมโครงการน้ำแม่กลอง-อิง-ยม-น่าน และเขื่อนแม่กลองกับชาวเขมรชาย ที่สมาคมวายุเอเอ็มซีเอ จ. เชียงราย โดยสรุปให้เห็นถึงผลกระทบและความล้มเหลวของเขื่อนในอดีต ส่วนประโยชน์ตามที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ (กฟผ.) ได้โฆษณาไว้ นั้นเป็นเพียงภาพลวงตา

นายประสาน ตั้งจิตบุตร อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เปิดเผยมว่า รัฐมักคิดว่าเขื่อนเป็นยาวิเศษ การเก็บกักน้ำไว้ตามช่องเขาจึงมักจะมีการคิดกักน้ำไว้ด้วย ฉะนั้นถ้าบอกว่ามีมีการสร้างเขื่อนเพื่อการเกษตร เขาเข้าจริงก็จะมีเขื่อนเพื่อกระแสไฟฟ้าควบคู่กันไปเสมอ เพราะกฟผ. ต้องเร่งผลิตไฟฟ้าเพื่อป้อนอุตสาหกรรม ประกอบกับทุกวันนี้มีการใช้ไฟอย่างฟุ่มเฟือยมาก

นายประสานกล่าวเสริมว่า กรณีการผันน้ำสาละวินมาใส่เขื่อนสิริกิติ์และเขื่อนภูมิพล โดยอ้างสิทธิของคนทั้งประเทศเพื่อนำไปผลิตกระแสไฟ

เปิดใจ

หลังจากที่มีการบอกต่อ ๆ กันมานานตั้งแต่เมื่อต้นปี ในที่สุด **จดหมายข่าว ประชากรคน** ก็ได้รอดโหมงฉบับปฐมฤกษ์สู่สายตาผู้อ่าน

เสียงเรียกร้องจากผู้อ่าน เป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้เกิด**จดหมายข่าว ประชากรคน** ฉบับนี้ เพราะหลังจากที่**จดหมายข่าว กป.อพช.** ได้จากไป ทางคณะผู้จัดทำก็ได้รับคำถามจากสมาชิกอยู่เสมอ โดยเฉพาะในเรื่องสิ่งพิมพ์ที่จะมาแทน

จากจุดนี้เอง ที่เป็นกำลังใจสำคัญให้ทางคณะผู้จัดทำตัดสินใจออก **จดหมายข่าว ประชากรคน** โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นสื่อกลางระหว่างองค์กรพัฒนาเอกชน สื่อมวลชน นักวิชาการ และผู้สนใจ งานพัฒนาทุกท่าน

เราได้ถือฤกษ์ของเดือนแห่งความรักประจำปีระกา เป็นนิมิตหมายที่ดีสำหรับฉบับปฐมฤกษ์นี้ เพราะภูมิภาคนี้ เป็นเดือนแห่งความรัก เณรบนความรักของผู้อ่านที่มีต่อการพัฒนาสังคมจึงได้ติดตามหนังสือของเรา

สำหรับปีระกาที่มี ไก่ เป็นสัญลักษณ์ของการปลูกต้นยามารูอรูณ เปรียบดั่งว่า ต่อไป คงจะมีคนในสังคม ที่จะสนใจในงานพัฒนามากขึ้น

ประชากรคน ได้พลิกโฉมรูปแบบให้นำติดตามมากขึ้น ส่วนเนื้อหา เราพยายามที่จะครอบคลุมทุกด้าน โดยเฉพาะเรื่องชนบท

ในขณะเดียวกัน เรายินดีน้อมรับคำติชมจากผู้อ่านเสมอ ด้วยเห็นว่าจะเสียงสะท้อนสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาหนังสือของเราให้มีค่ามากที่สุด

เรายังได้เปิดกว้างการแสดงความคิดเห็นจากผู้อ่านทุกท่าน โดยเปิดคอลัมน์ **Reader's View** สำหรับข้อคิดเห็น จากผู้อ่านในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาสังคม

เราหวังว่า **จดหมายข่าว ประชากรคน** จะเป็นประโยชน์ต่อผู้อ่าน และมีส่วนร่วมในการส่งเสริมงานพัฒนา บ้าง แม้จะเป็นส่วนน้อยก็ตาม

บรรณาธิการ

น้ำ

คนเหนือเกรียด

ไม่มีด้วย

หลังจากการนำเสนอร่างกฎหมายฉบับนี้แล้ว ยังไม่มีการกำหนดวันแน่นอนที่จะยื่นร่างกฎหมายให้ครบพิจารณา

ต้องคิดว่าจะคุ้มหรือไม่ หรือการนำมาไปช่วยให้น้ำเค็มที่ภาคกลางก็ไม่ถูกเพราะปัญหาน้ำเค็มในภาคกลางเกิดจากการทำลายป่าชายเลนในเขตริมทะเล จึงไม่มีแรงดันน้ำทะเลเอาไว้ได้

สำหรับโครงการนี้จะมีการผันน้ำจากกกกอิงและโขงผ่านแม่น้ำยมลงสู่เจ้าพระยา โดยมีเขื่อนแก่งเสือเต้นรองรับ ส่วนเขื่อนแม่ก๊กนั้นจะมีการสร้างเขื่อนถมดินกันขนาดความสูง 335 เมตรที่บ้านโป่งนาค่า จ.เชียงราย ซึ่งอาจเกิดผลเสียได้เพราะแม่น้ำกกเป็นสายน้ำที่ไหลผ่านภูเขาที่พัดพาหินดินทรายและหินปูนมากของไว้ในจุดที่จะสร้างน้ำ

ในจุดนี้อาจดีได้ รัฐจึงต้องชดเชยก่อนที่จสร้างเขื่อนซึ่งจะต้องระวังเป็นอย่างยิ่งเพราะคลื่นอาจพังได้

จากปากคำของชาวบ้านโป่งนาค่า ได้ให้ความเห็นว่า การสร้างเขื่อนทำให้พวกเขาต้องอพยพออกจากพื้นที่ทำกินเดิม เนื่องจากเมื่อสร้างเขื่อนแล้วจะเกิดปัญหาน้ำท่วม ในการดำเนินนโยบายนี้รัฐได้ยื่นข้อเสนอการทำบัตรประชาชนเพื่อให้สัญชาติไทย เพราะบริเวณนี้มีชาวบ้านบางส่วนเป็นชาวเขา ซึ่งยังไม่มียบัตรประชาชนอีกด้วย

เจ้าของ : คณะกรรมการเผยแพร่และส่งเสริมงานพัฒนา (ผสท.)
สำนักงาน : 630 ซ.ชนคดีสุยส์ 3 อ.สาทรใต้ ยานนาวา กทม. 10120 โทร. 211-0906, 212-0542 แฟกซ์ : 211-7584
คณะผู้จัดทำ : อัญชลี ชัยวรพร สุทธิ เกียรติประจักษ์ วรินทร์ ภูมิกรวิภาค พอลดา ชูจินดา

พระประจักษ์

ตามรอย พระพุทธรูป ...สู่อุดม การเมือง

ถวัลย์ ชัยวรพร รายงาน

การตื่นตัวของสังคมไทยต่อปัญหาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งป่าไม้และสัตว์ป่าในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา มีผลทำให้เกิดกลุ่มอนุรักษ์ในระดับท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก

กรณีของพระประจักษ์ กุศลจิตโต เจ้าสำนักงานสงฆ์เขาหัวน้ำหุค อ.ปะคำ จ.บุรีรัมย์ คือภาพลักษณ์ที่เห็นได้ชัด

แค่หลายครั้ง เจตนาของ กลุ่มท้องถิ่นก็ถูกบิดเบือน จนนำไปสู่ความเป็นไม้เบื่อไม้เมากับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยเฉพาะกรมป่าไม้

ไม่ว่าในแง่กระทั่ง ผู้ครอบงำหรือของอย่างพระประจักษ์ ซึ่งในที่สุดก็ต้องโทษจำคุก 1 ปี และ 6 เดือนโดยไม่มีรอลงอาญาในคดีที่ 2 และ 3 คือบุกรุกทำลายทรัพย์สินของกรมป่าไม้ที่ อ.ปะคำ และยึดถือครอบครองป่าสงวนแห่งชาติโดยไม่ได้รับอนุญาต

สิ่งที่หลงพ้อประจักษ์ทำนั้นถูกหรือผิดเป็นคำถามที่ค้างคาใจของคนเดินดินอีกหลายคนที่ยังรอคอยคำตอบ

ระหว่างการบุกรุก ...การอนุรักษ์ ... การดำเนินตามคำสอนของพระพุทธเจ้ามันคืออะไรกันแน่ พุทธศาสนากับการอนุรักษ์ของพระสงฆ์

โดยรากฐานของพุทธศาสนา การอยู่ป่าของพระสงฆ์เป็นสิ่งถูกต้อง เพราะพระสงฆ์กับป่าเป็นของคู่กัน

แต่ในปัจจุบันยังมีความเข้าใจผิดกันอยู่มาก โดยเฉพาะในเรื่องการอยู่ป่าของพระสงฆ์

พระมหาเจิม สุวโจ แห่งสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย กล่าวว่า 'ปัญหาที่เกิดขึ้นเพราะขาดความเข้าใจในรากฐานของประวัติศาสตร์พุทธศาสนา'

ถ้าเรารู้ว่า ในอดีตนั้นพระพุทธเจ้าทรง ประสูติ ตรัสรู้ ปรีชาญาณ รวมทั้งการค้นพบเผยแผ่หลักศาสนาทุกอย่าง หรือการปฐมเทศนาที่เกิดขึ้นในป่าแทบทั้งสิ้น

'ดังจะเห็นได้จาก สถานที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบจะลงท้ายด้วย ัน หรือ นาราม ซึ่งก็แปลว่าป่า' พระมหาเจิม สุวโจกล่าว

ดังนั้น การอยู่ป่าของพระจึงมิใช่สิ่งใหม่หรืออีกนัยหนึ่ง คือ การดำเนินตามรอยพระพุทธเจ้า

ยิ่งทำเพื่อการอนุรักษ์แล้ว การอยู่ป่าของพระจึงเป็นสิ่งที่ควรจะทำเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันเมื่อป่าไม้ไทยหายไปปีละ 3 ล้านไร่ พระพุทธเจ้าสรรเสริญการอยู่ป่า

เช่นเดียวกับบรรพชนของพระมหาสมณ กุศลจิตโต คณบดีคณะมนุษยศาสตร์ มหา จุฬาราชวิทยาลัย เห็นว่า ชีวิตของพระต้องอยู่ป่า

'การไปอยู่ป่าของพระมีเป้าหมายเพื่อให้สังคายนาแล้วสงบใจ ก็เลิกก็น้อยลง ก็ถูกใหม่เมื่ออยู่ป่าก็เลื่อมความคิด พระพุทธเจ้าจึงสรรเสริญการอยู่ป่า'

อีกเหตุผลหนึ่ง ก็คือ พระต้องอยู่ป่าเพื่อติดต่อกับชาวบ้านในช่วง 500 ศันสนู หรือ 1 กิโลเมตรครึ่ง

'พระต้องติดต่อกับชาวบ้านเพื่อให้ได้ซึ่งปัจจัยสี่ในขณะเดียวกัน พระต้องลงเคราะห์ชาวบ้านด้วยการเทศนาต่าง ๆ แต่สมัยนี้กลับศาลปิดรับ ไม่ให้พระอยู่ป่า'

มิใช่เพียงไม่ให้อยู่ป่าแบบธรรมดาค่า แต่ยังเป็นกรับโล่งอย่างมีโทษหนัก

ผู้ตีทาการเมือง

นายเอกพร รักความสุข เลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เห็นว่าการมีความขัดแย้งระหว่างพระประจักษ์กับกรมป่าไม้เป็นคดีทางการเมือง 'มีเจ้าหน้าที่รัฐบอกผมว่า ชาวบ้านละโมบายยอมพระประจักษ์ เขาก็ควบคุมชาวบ้านไม่ได้ เพราะพระประจักษ์เป็นผู้มีอำนาจบ้าน คดีพระประจักษ์จึงเป็นคดีการเมืองอย่างแน่นอน'

ที่ลึกลับ คือ พระประจักษ์ยังมีแผนตามหลังอีกมากมายไม่ว่าจะเป็นชาวบ้านหรือ NGOs

การตัดสินใจคดีพระประจักษ์จึงเป็นเสมือนเครื่องเตือนนิกออนุรักษ์ทั้งหลายว่า 'ตอนนี้ไปจะทำอะไรกับป่าไม้ให้ระวัง'

พระเนตรพระอินทร์

ไม่ว่าสิ่งทีพระประจักษ์ทำนั้นจะถูกหรือผิด แต่เราคงปฏิเสธไม่ได้ว่า ท่านไม่ได้ทำสิ่งเลวร้ายให้กับบ้านเมือง มันน่าแปลกตรงที่ว่าท่านไม่ได้ตัดไม้ทำลายป่า แต่ได้รับโทษถึงขั้นจำคุก แถมไม่รอลงอาญาอีกด้วย ท่านกอบกู้ภาพของพระให้คงงามขึ้น ขณะที่มิใช่อาศัยคำเหลืองจนทำให้ศาสนาพุทธไม่ไทยเหมือนของ

คงไม่มีอะไรแบบอื่นแล้ว นอกจากสังฆม เคารพที่หนัก เริ่มหันเหอย่างประหลาด

คจก.

ยังไม่จบ...

ชาวอีสานเตรียมรับมือ

อัญชลี ชัยวรพร รายงาน

“
*ความเคลื่อนไหว
 ของชาวบ้านใน
 โครงการ คจก.
 อยู่ในระดับ
 'แค่ยืนได้'
 เพียงทำให้ชะลอ
 เท่านั้น*
 ”

นี่คือ คำสรุปที่นายเคชา แรมคณิศ ผู้ประสานงานสมัชชาชาวนาชาวไร่เคยกล่าวไว้เมื่อปลายปี 35 ถึงภาพรวมของโครงการคจก. ซึ่งดูจะไม่เกินความจริงนัก

เพราะให้หลังการเปิดศักราชใหม่เพียง 4 วัน ชาวบ้านลีสุมพูกก็ต้องสะดุ้งขึ้นมาอีกครั้ง เมื่อเจ้าหน้าที่ป่าไม้อำเภอแจ้ห่มแจ้งข่าวว่า กรมป่าไม้จะออกหนังสือรับรองสิทธิในที่ดินทำกินตามโครงการคจก. ที่จัดให้

นั่นก็หมายความว่า ชาวบ้านไม่สามารถจะเข้าทำกินในที่ดินเดิมได้แต่อย่างใด หรืออีกนัยหนึ่ง คือ บันทึกลูกผู้ชายระหว่างนายผ่อง เล็งชัย อธิบดีกรมป่าไม้ และ นายอำมร บุญประกอบ รักษาการปลัดกระทรวงที่เซ็นร่วมกับตัวแทนชาวบ้าน 4 คนและพยานอีก 3 คน ระหว่างการประชุมร้องเรียนการสับคืนดินเมื่อวันที่ 27 พ.ย. 35 นั้น

เป็นการโทททั้งหมด ฉะนั้น มันจึงเป็นสิ่งที่เลี่ยงไม่ได้ เมื่อมือบสิขมพูกจะลุกฮือขึ้นมาอีกครั้งตั้งแต่วันที่ 7 ม.ค. เป็นต้นมา คนเมืองอาจจะมองว่า พวกนี้ 'ยุ่งไม่เล็ก' แต่มีใครสักกี่คนที่จะรู้ว่าเรื่องนี้มีมันเบื้องหลัง เบื้องหลังที่ทำให้ชาวบ้านนอนไม่หลับตาอยู่ทุกคำคืน

ทำไมชาวบ้านไม่เอาสารสิทธิ์ คนที่ไม่ได้ติดตามเรื่องคจก. มาตลอด อาจเกิดข้อกังขาว่า การออกเอกสารสิทธิ์นั้นจะเกิดผลกับชาวบ้าน แต่ทำไมพวกนี้จึงต้องปฏิเสธ หรือเพราะว่า 'เรือมหา'

แต่จะมีสักกี่คนที่รู้ว่า การออกเอกสารสิทธิ์ในโครงการคจก. นั้น "มีขยาปโน" แหล่งข่าวที่ไม่เปิดเผยผู้หนึ่งกล่าวว่า 'การจัดสรรที่ดินนั้น เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามกติกาที่ได้กำหนดไว้ในตอนแรก เช่น ไม่ได้ให้ชาวบ้านมีโอกาสเลือกก่อน และที่สำคัญ คือ ไม่มีการจับฉลากอย่างเปิดเผย'

แต่ผู้ที่ได้ที่ดิน คือ คนที่เสียเงินได้โต๊ะให้เจ้าหน้าที่รัฐถึง 90% หรือ ผู้ที่มีอิทธิพลอย่างกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กล่าวกันว่า มีปลัดอาวุโสผู้หนึ่งได้ที่ดินไปถึง 6 ล็อก ทั้งที่รัฐกำหนดให้ชาวบ้านได้ครอบครองไม่เกิน 15 ไร่ ด้วยเหตุนี้ ชาวลีสุมพูกจึงหยุดนิ่งไม่ได้ และเริ่มชุมนุมคัดค้านมาตั้งแต่วันที่ 7 มกราคมซึ่งแหล่งข่าวเดียวกันนี้ได้กล่าวว่า 'การประชุมจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงทุกวันตามสถานการณ์เพื่อให้เท่าเทียมแก่ของเจ้าหน้าที่รัฐ'

ประจวบกับการทำหินในสงคราม สงครามของการแย่งป่าและที่ดินระหว่างคนจนและชนชั้นปกครอง ยุทธภูมิของการไม่เสมอภาคกันที่ อ.ลีสุมพูนี้อาจจะหยุดพักชั่วคราว หลังจากที่มีการเคลื่อนไหวจากนักการเมือง เริ่มจากนายสุเทพ เทือกสุบรรณ รมต.ช่วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และนายสุทัศน์ เทือกสุบรรณ รมต.ช่วยกระทรวงมหาดไทยลงสำรวจพื้นที่ในวันที่ 17-18 มกราคม

ตามมาด้วย การเดินทางตรวจสอบข้อเท็จจริงของคณะกรรมการวิสามัญในอีก 2 วันถัดมา แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่า สงครามแย่งป่า-ที่ดินจะจบลงได้

หัวอย่างของคนอิสลามทั่วทุกจังหวัดได้อย่างดี ด้วยเหตุนี้ ทางคณะกรรมการรณรงค์ผู้รักและเพื่อนบ้าน - ที่ดินอิสลาม (เปลี่ยนจากคริสตชนชาวมาซาร์อิสลาม) จึงได้จัดอบรมผู้นำชาวบ้าน 47 ปาให้ชาวบ้านมีความรู้และมีการประสานงานร่วมมือกันเต็มที่ เพื่อเลี่ยงปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้ดังบทเรียนที่ได้รับมาแล้ว

ในการอบรมครั้งนี้มีผู้นำชาวบ้านจาก 23 ปา เข้าร่วม เนื่องจากชาวบ้านบางพื้นที่ยังเตรียมพร้อมของคณะรัฐมนตรีและกรมการปกครองที่ไปคู่กันที่อิสลามในขณะนั้นพอดี

เริ่มแรกของการอบรมได้ให้ชาวบ้านทั้ง 23 ปามาพูดถึงปัญหาที่ได้รับมาแล้วและครั้งนี้สรุปได้ว่า ปัญหาที่ชาวบ้านเหล่านั้นมีเรื่อง เรื่องและกฎหมายที่ปฏิบัติกันของราชการ ซึ่งประกาศไว้ก่อนโครงการของ ก.ค.ก. ปัญหาในเขตอูร์รุก ปัญหาการปลูกป่าในที่ดินทำกินของราชการ ปัญหาความไม่ชัดเจนของนโยบายรัฐบาล การข่มขู่จากเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูง รวมทั้งชาวลิซังต่างๆ ที่ทำให้ชาวบ้านล้มลง

ตัวแทนจากปาชวมูลาน-ตงกะเนออุร์รุกขึ้นมาเปิดเผยว่า 'ร้อยผู้เสียชีวิตเพราะเหตุนี้' เพื่อรวมรัฐมาอยู่แค่ 4 ปีก็เปลี่ยนไป แต่ร้อยผู้ก็มีมา 80 ปี กลับถูกรุกรานที่ทำกิน'

คารมอันคมคายเหล่านี้สร้างรอยยิ้มแฝงความสะใจในหมู่ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ แต่ใครจะรู้ว่าก่อนจะมีรอยยิ้มนั้นพวกเขาได้ผ่านการกดขี่มานานเพียงไร?

และจะมีอีกกี่โครงการที่คนของรัฐจะมากับคนจน ๆ อย่างพวกเขา

'คนต้องกินข้าว กฎหมายกินไม่ได้ รัยปลูกข้าวให้คนกิน แต่ข้าวสุกไม่ได้เพราะสิ่งที่มีกินไม่ได้ตามกฎหมาย'

กฎหมายไม่ใช่สิ่งเลวร้าย แต่สิ่งที่น่ากลัว คือ ผู้ใช้กฎหมายในระบบประชาธิปไตยอย่างไทยต่างหาก เมื่อเจ้าหน้าที่รัฐยังคงเอาเปรียบผู้อ่อนแออยู่เรื่อยๆ ถ้ายังคงเป็นไปในรูปแบบนี้ จะมีอีกกี่โครงการที่จะถูกใช้เป็นเครื่องมือของคนที่เป็นเจ้านาย

จาก คจก. ถึง คอช. สู่การปฏิรูปที่ดิน

เมื่อคจก.ล้มเหลวลง ครม.ชุดผู้รักดินโกลืนทรัพย์อย่างนายอาณันท์ ปันยารชุนได้อนุมัติโครงการจัดการเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (คอช.) แทน แต่รัฐบาลชวนลูกแม่ด้วงไม่ฟังใจกับคอช. นัก จึงมิได้จัดสรรงบประมาณให้ กลับผลักดันให้มีการปฏิรูปที่ดินแทน โดยนายสุเทพ เทือกสุบรรณได้มีมติเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2536 ให้โอนพื้นที่ดำเนินงานตามคจก.เดิมใน 17 จังหวัดอิสลามจำนวน 6 แสนไร่ ปฏิรูปให้กับชาวบ้านแทน

คำแทนที่แทนมาคือ สปก.เป็นสิ่งที่หวังใหม่ โดยหลักการของการปฏิรูปที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม (สปก.) นั้น ได้

จัดแบ่งที่ดินได้ไม่เกินครอบครัวละ 50 ไร่ ยกเว้นกรณีมีการเลี้ยงสัตว์ก็ห้ามเกิน 100 ไร่ ก่อนที่จะมีการปฏิรูปที่ดินนั้น จะมีคณะกรรมการมาสำรวจท้องที่ การทำไร่ไถก่อน

สำหรับในการกำหนดของในเอกสาร สปก. 40 ซึ่งเป็นใบรับรองสิทธิ์นั้น ห้ามมีการซื้อขายแต่ตกทอดทางมรดกได้

ในกรณีที่มีการซื้อขายกัน รัฐมีอำนาจที่จะมีใบรับรองสิทธิ์คืน

ดูตามหลักการแล้วสปก.น่าจะเป็นสิ่งที่ดี แต่ทั้งฝ่ายเจ้าหน้าที่ของกรมที่ดินและชาวบ้านต่างก็กลัวจะมีการบิดพลิ้วในวิธีใหม่ ๆ อีก

ตามหลักการของชนชั้นปกครองกระชั้นหรือ?

บทพิสูจน์สปก.อยู่ที่รัฐ

จากการร่วมประชุมที่จังหวัดขอนแก่น ถึงชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ต่างภาคที่ติด คือ ความจริงใจของรัฐ

โดยหลักการของการปฏิรูปที่ดิน เป็นการกระจายสิทธิให้คนได้ถือครองที่ดินโดยเท่าเทียมกันและเป็นธรรม

แต่มีความเชื่อกันว่านโยบายของพรรคประชาธิปัตย์นั้นต้องการสร้างคะแนนนิยมจากสาธารณะ และได้ภาพพจน์ว่า 'ทำเพื่อคนจน' (จากเอกสารประกอบการสัมมนาของกรมการชาวบ้านแก้ปัญหาที่ดินทำกินภาคอิสลาม ระหว่างวันที่ 17-19 มกราคม

ที่ว่า) เบื้องหลังนั้นอาจมีการอาศัยช่องว่างของกฎหมายเพื่อประโยชน์ที่กับนายทุนผู้สนับสนุนพรรค และให้เอกชนเข้าไปปลูกสร้างป่าเศรษฐกิจ

นอกจากนี้นายทุนจะได้ผลประโยชน์ คือ ผู้มีที่ดินเกิน 50 ไร่สามารถครอบครองโดยใช้ชื่อคนอื่น และอาศัยช่องว่างทางกฎหมายและความต้องประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่รัฐในการตรวจสอบ

ธุรกิจขนาดใหญ่ทั้งสนามกอล์ฟและรีสอร์ทที่สามารถใช้ที่ดินได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายโดยอ้างเหตุว่าเป็นการสนับสนุนอุตสาหกรรมของประเทศ

ในประเด็นเรื่องของการออกเอกสารสิทธิ์นั้น สิ่งที่เป็นปัญหาอย่างมากก็คือรัฐได้กำหนดไว้ว่าจะมีการปฏิรูปที่ดินมีละ 4 ล้านไร่ ซึ่งเป็นไปได้ค่อนข้างยาก เพราะในการออกเอกสารสิทธิ์นั้น ชาวบ้านต้องเสียค่ารังวัดซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายสูง ในกรณีนี้คนจนอาจจะได้เอกสารสิทธิ์โดยมีคนรวยอยู่เบื้องหลัง และเปลี่ยนมือไปในที่สุด

ถ้าเป็นเช่นนั้นแล้ว ชาวบ้านก็มีแต่ตัวและหัวใจที่ถูกย่ำยีเช่นเดิม

ทางออกอยู่ที่ไหน

ในท้ายที่สุดนั้น เจ้าหน้าที่ อพช. และชาวบ้าน

เพราะการเผชิญหน้าระหว่างชาวบ้านกับคนของรัฐในขณะนี้มีได้มีเฉพาะประเด็นเรื่องที่ดินเท่านั้น

นายภาคภูมิ วิสารศิริวัฒน์ นักกิจกรรมแห่งแดนอิสลาม กล่าวไว้ในกาเสวนาโต๊ะกลมเรื่องสงครามแย่งชิงป่าและที่ดิน เมื่อวันที่ 7 ก.พ. 36 ว่า 'การเผชิญหน้าที่มีมาตลอดนี้มี 3 สาเหตุ'

ประการแรก คือ ชาวบ้านเผชิญกับการโกหกของเจ้าหน้าที่ตลอดเวลา พูดง่าย ๆ คือเจ้าหน้าที่ไม่เคยพูดความจริง เช่น บอกว่าจะเอาข้าวสารมาแจกแต่ไม่เซ็นรับคือการอนุมัติให้เกิดถนนบนที่ดินของชาวบ้าน

ประการที่ 2 คือ การร้องเรียนของชาวบ้านไม่มีคำตอบตลอด เพราะก่อนหน้าที่จะมีการร้องเรียนนั้นชาวบ้านได้ร้องเรียนมานานถึง 1-2 ปี ผ่านตั้งแต่ผู้ใหญ่บ้าน คำมั่น ผู้ว่า กรมป่าไม้ แต่ไร้ผล

ประการสุดท้าย คือ เจ้าหน้าที่รักษาสัญญา หรือนายสนิม้ายักษ์ของ นายภาคภูมิย้ำว่า ในการชุมนุมแต่ละครั้ง มีการสัญญาแต่ไม่ปฏิบัติตาม ในฐานะที่เป็นชาวบ้านเขาจะเชื่อใคร รัฐมนตรีพูดอย่างผู้ว่าฯ พูดอย่าง ปาไม้อำเภอพูดอีกแบบ ในที่สุดชาวบ้านก็เสื่อมศรัทธาคำมั่นสัญญาของชนชั้นปกครอง'

'ถึงตอนนี้ ชาวบ้านหลายคนพูดออกมาแล้วว่า จะไปลาว ไปเขมรกันแล้ว'

ถามว่ารัฐบาลก็ต้องการเช่นนั้น

ตีขมชาวบ้านอีก 23 ปา - วัชกรทุกรุ่นแบ

จากความเลื่อมศรัทธาที่มีต่อคนของรัฐ รวมทั้งเห็นร้ายตลอดกาลที่ชาวบ้านลี้ภัยและบ้านหนองใหญ่ อ.เสิงสาง หรือในอีกหลาย ๆ แห่งคงจะเป็นบทเรียน

เ กื่ บ ๓ ก

เอาจริงมาตรการป้องกันเด็กจากควันบุหรี่

เมื่อวันที่ 6 มกราคมที่ผ่านมา มูลนิธิหมอชาวบ้านจัดสัมมนาเรื่อง 'ควันบุหรี่กันเด็ก' พบว่า ควันบุหรี่มีโทษต่อสุขภาพเด็กตั้งแต่เป็นทารก คือ ส่งผลให้แม่แห้งลูกได้ง่าย หรือถ้าเด็กมีซิวิตรอด ก็มีโอกาสมักจะมีอาการไอเรื้อรังและป่วยเป็นโรคเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจค่อนข้างมาก

ผลการประชุมได้เสนอให้รัฐบาลเร่งการรณรงค์และประชาสัมพันธ์โทษของควันบุหรี่ให้มากขึ้น มีการใช้มาตรการทางกฎหมาย เช่น พรบ.คุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ กวดขันการขายบุหรี่ให้กับบุคคลที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ขึ้นราคาค่าบุหรี่ รวมทั้งนักการเมืองควรงดสูบบุหรี่ต่อหน้าสื่อมวลชน

รัฐสนับสนุนเงินให้กับ NGO ด้านสิ่งแวดล้อม

รัฐเจียดเงิน 50 ล้านบาท หนุนองค์กรพัฒนาเอกชนรณรงค์ด้านสิ่งแวดล้อม โดยให้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์พิจารณา

แต่ผลปรากฏว่า มีองค์กรพัฒนาเอกชนยื่นขอสิทธิประโยชน์น้อยมาก ได้แก่ ECO-WATCH รวมทั้งการจัดสัมมนาโต๊ะกลมกับ อพช. ทั่วประเทศต้องระงับไว้ชั่วคราว

เร่งควบคุมสารเคมีการเกษตรมีพิษ

คณะกรรมการประสานงานองค์กรเอกชนเพื่อการสาธารณสุขมูลฐาน (คปอส.) ร่วมกับคณะกรรมการด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม และ อพช. ที่เกี่ยวข้องอีก 6 แห่งจัดเสวนาเรื่อง 'มาตรการในการควบคุมสารเคมีทางการเกษตร'

ที่ประชุมได้เปิดเผยว่าปัจจุบันไทยได้ประกาศยกเลิกห้ามจำหน่ายและนำเข้าสารเคมีอันตราย 12 ชนิด คือ เฮปตาคลอรัล แคมพิคคอล (เทือกซาฟีน) บีเอชซี 2,4,5 ดี ดีดีที พาราไฮออน คลอดีมีพอร์ม เอ็นดริน ซัลตริน และอีคิบี แต่กลับมีจำหน่ายทั่วประเทศ

ด้วยเหตุนี้ คณะผู้เข้าร่วมประชุมจึงได้สรุปมาตรการแก้ปัญหาไว้ 6 ข้อ คือมาตรการเฉพาะหน้ากับสารเคมีที่ห้ามแต่ยังมีขายอยู่

ยกเลิกการนำเข้าบรรจุผลิตจำหน่ายสารเคมีอันตรายตามที่องค์การอนามัยโลก (WHO) ส่งเสริมการวิจัยและทำการเกษตรที่ไม่ใช้สารเคมี สารเคมีที่นำเข้าหรือผลิตในประเทศทุกชนิดจะต้องขึ้นทะเบียนทบทวนการขึ้นทะเบียนสารเคมีทุก 3 ปี และเพิ่มภาษีการนำเข้าสารเคมี

เลือกตัวแทนชาวบ้าน ทำงานแก้ไขปัญหาคัดดินอีสาน

เมื่อวันที่ 17-19 มกราคม 2536 อพช.อีสานได้จัดอบรมกรรมการชาวบ้านป่าไม้-ที่ดินอีสาน พร้อมกันนี้ได้จัดตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาคัดดิน 47 ป่า โดยเลือกนายวงศ์ วันมงคล ผู้ใหญ่บ้านชุมชนกลางพอกเป็นประธาน นายก้อง ภาวิวรร และบุญสืบ แสงเจริญ รองประธาน และนายแรมเล็ก นิลไทย เป็นรองเลขานุการ

เอเชียเน็ทขอข้อมูลด้านเด็ก เพื่อเปิดบริการเผยแพร่ต่อไป

เอเชียเน็ทหรือศูนย์เครือข่ายข้อมูลสนเทศเกี่ยวกับสิทธิเด็กในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกจัดประชุมเรื่อง 'สิทธิเด็กในเอเชียและแปซิฟิก : แนวทางเกี่ยวกับการจัดทำและเผยแพร่ข้อมูล' โดยระดมความคิดจากหน่วยงานที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเรื่องของเด็ก เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่จะนำไปรวบรวมเป็นระบบก่อนที่จะเผยแพร่สู่โลกภายนอกต่อไป

ดร.วิจิต มันทารณ ประธานของเอเชียเน็ท เปิดเผยว่าทางศูนย์ต้องการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็กในภูมิภาค ดังนั้นจึงขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนข้อมูลทั้งที่เปิดเผยได้และไม่ได้ เพื่อจัดเข้าระบบก่อนที่จะมีการเผยแพร่ต่อไป ทั้งนี้ทางเอเชียเน็ทมีนโยบายในด้านต่าง ๆ เช่นให้หน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งเด็กเข้ามาค้นข้อมูลได้ รวมทั้งเป็นปากเสียงและการฝึกอบรมต่าง ๆ ให้กับองค์กรอีกด้วย

สำหรับผู้ใดที่ต้องการสนับสนุนให้ข้อมูลสำหรับการจัดทำเป็นระบบต่อไป โปรดติดต่อ เอเชียเน็ท คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โทร.218-2017 หรือ เอเชียเน็ทในความดูแลของยูนิเซฟ ถ.พระอาทิตย์ กทม. โทร. 280-5931

คณะกรรมการเผยแพร่และส่งเสริมงานพัฒนา (ผสท.) เป็นองค์กรพัฒนาเอกชนที่ให้บริการข่าวสารด้านต่าง ๆ แก่สื่อมวลชน องค์กรพัฒนาเอกชนและผู้สนใจงานพัฒนาทั่วไป รวมทั้งผลิตสื่อต่างๆ เกี่ยวกับงานพัฒนา เน้นหนักที่สิ่งพิมพ์

เนื่องจากทาง ผสท. มักจะได้รับโทรศัพท์หรือจดหมายสอบถามถึงผลงานของเราอยู่เสมอ ในโอกาสนี้เราจึงขอแนะนำสิ่งพิมพ์ วีดีโอ ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์กับท่านไว้ ณ ที่นี้

เอกสารหมายเลข 1 : ประชาธิปไตยที่หายไป

รวบรวมบทความเกี่ยวกับเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ ประชาธิปไตย ในช่วงการเลือกตั้ง 22 มีนาคม 2535 โดยด้ายเอกสารจาก สื่อพิมพ์และนิตยสารฉบับต่าง ๆ

จำนวน 233 หน้า ค่าด้ายเอกสาร 100 บาท

เอกสารหมายเลข 2 : เหตุ คจก. เหตุ คจก.

เป็นบทความที่รวบรวมจากหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารเกี่ยวกับโครงการ คจก. โดยรวบรวมไว้จนถึงคำสั่งยกเลิกโครงการในสมัย ธานินทร์ ปันยารชุน

จำนวน 80 หน้า ค่าด้ายเอกสาร 70 บาท

เอกสารหมายเลข 3 : หมิ่นตบและคนคิดเบอร์ : อภการโศกของสังคมไทย

งานสรุปสถานการณ์ชาวบ้านในรอบปี 2535 และแนวโน้มปี 2535 ครอบคลุมในงานพัฒนาไว้ทุกเรื่อง ตั้งแต่ปัญหาชนบท สลัม ภูมิชน ผู้หญิง เด็ก การท่องเที่ยว และสาธารณสุข

จำนวน 100 หน้า ราคา 50 บาท

Behind the Smile : Voices of Thailand โดย สนิทสุตา เอกชัย

สนิทสุตา เอกชัย นักข่าว Bangkok Post ที่นำเสนอบทความเกี่ยวกับปัญหาชนบทจนได้รับรางวัลจาก FAO Behind the Smile เป็นการรวมผลงานบทความภาษาอังกฤษที่เคยตีพิมพ์ไว้ในหนังสือพิมพ์ Bangkok Post : ภาคพ็อกเก็ตบู๊ค ดาซปอนต์

ราคาเล่มละ 200 บาท

Thai Development Newsletter

วารสารฉบับภาษาอังกฤษ ราย 4 เดือน เนื้อหาเกี่ยวกับงานพัฒนาต่าง ๆ

ค่าสมาชิก : ในประเทศ 3 เล่ม 80 บาท
ต่างประเทศ 3 เล่ม 250 บาท (10 US\$)

วีดีโอ : งานพัฒนาในประเทศไทย

วีดีโอที่นำเสนอภาพรวมขององค์กรพัฒนาเอกชนในไทย และด้านต่าง ๆ คือ ชนบท สาธารณสุข สลัม เด็ก และสิทธิมนุษยชน บรรยายเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษให้เลือก

ราคาชุดละ 500 บาท

กจก. ต่อจากหน้า 6

ก็ได้สรุปปัญหาทั้งภายในและภายนอก รวมทั้ง ทำกินในภาคอีสาน

ในระดับพื้นฐานนั้นได้พิจารณาให้มีการจัดประชุม กับสปก. และขอให้เจ้าหน้าที่มาชี้แจง รวมทั้ง

ผูกมิตรกับราชการ

สัญญาหรือระดับนโยบายนั้น มีการเสนอไว้หลาย

ข้อนำสนใจประชาชนมีส่วนร่วมจัดการทรัพยากรซึ่ง เท่ากับเป็นการกระจายอำนาจ

แต่สิ่งที่เราเชื่อว่าเป็นทางแก้เบื้องต้น คือ ความ จริจใจจากคนของรัฐ รวมทั้งการปฏิบัติต่อชาวบ้าน แบบคนที่เสมอภาคเท่าเทียมกัน

เลิกเสียละเอาะกับการปฏิบัติกับชาวบ้านแบบเบียด ล่างของสังคม

ไม่ว่าอย่างไรก็ตามก็โครงการที่จะให้คนเขม

USMARS WPM.

ปฏิทินข่าว

26-28 กพ. สุราษฎร์ธานี

โครงการสมัชชาเขตพื้นที่กรรรายย่อยภาคใต้ จัดประชุม
ร่าง พรบ. สภ.เกษตร โดยมีเกษตรกรรายย่อย องค์กร
พัฒนาเอกชนภาคใต้และภาคอีสานรวมทั้ง นักวิชาการ
นักกฎหมายและสื่อมวลชน รวมทั้งสิ้น 136 คน ณ
วิทยาลัยครูสุราษฎร์ธานี

27 กพ. เชียงราย

การประชุม เรื่อง **เชื่อมแม่กกและโครงการผันน้ำ กก-อิง-ยม-
น่าน** ระหว่างเวลา 09.00-16.00 น. ที่สมาคมวายุเอ็มซีเอ
เชียงราย

6-7 มีนาคม จุฬาลงกรณ์

โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง **การประสาน
ความร่วมมือขององค์กรพัฒนาเอกชนในงานพัฒนา** เวลา 8.30-
17.00 ณ ศูนย์สารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

8 มีนาคม ทำเนียบรัฐบาล

อภิปราย **สตรีไทยในทศวรรษหน้า** เวลา 10.30-11.30 ณ
ตึกสันติไมตรี ทำเนียบรัฐบาล

22-27 มีนาคม มหิดล

มูลนิธิโลกสีเขียว จัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการการสอนสิ่ง
แวดล้อมศึกษา แบ่งเป็น 6 รุ่น ตั้งแต่ กุมภาพันธ์-
มิถุนายน 2536 ณ มหาวิทยาลัยมหิดล และราชบุรี
เสียค่าใช้จ่ายท่านละ 500 บาท

ติดต่อรายละเอียดที่มูลนิธิโลกสีเขียว โทร. 222-
1290 225-3861 และ 224-6686

Ussatmsstni

คณะกรรมการเผยแพร่และส่งเสริมงานด้าน

530 อ.เขตห้วยฝ้าย 3

อ.ตาดไร่ติ์ บ้านนาหว้า กทม. 10120

ประวัติผู้เขียน

นางสาวดวงจิต เรืองกฤษณ์ เกิดวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2514
จังหวัดกรุงเทพมหานคร จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียนบดินทร
เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีนิเทศศาสตรบัณฑิต
ภาควิชาการหนังสือพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2534 และ
เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ สาขาวิชานิเทศ-
ศาสตรพัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา
2535

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย